

09-2025 | 66. ÅRGANG

AM.NO

Anleggs

MASKINEN

Oktoberfest
i Spydeberg

Skogkjempe
med hjerte
for de unge

MEF-huset
oppgraderes

Førerløse
maskiner i
veivedlikehold

Vannfestival i Ås

«Tett på» i Larvik

TOTALLEVERANDØR AV BETONGVARER OG ELEMENT TIL FREMTIDENS VEI OG INFRASTRUKTUR

Vann og Avløp:

Rør og rørdeler
Kummer
Inntaksløsninger
Trekkekummer
Utskillere og renseprod.
Slisserenner
Drensenner
Gategods

Samferdsel:

Kulvert
Kabelkanaler
Plattformelementer
Tunnelementer
Mastefundamenter
Trekkekummer
Støttemur L-Element
Treplantekummer

6

26

32

Innhold

6 MEF-huset oppgraderes	32 Skogkjempe med hjerte for de unge
10 Tar samfunnsansvar og er «tett på» menneskene	36 Nytt om navn
14 MEF har ordet	38 Tar opp kampen med de store
16 Førerløse maskiner i vevedlikehold	41 MEFA tilbake i Granåsen i 2026
18 Hitachi blir til Landcros	42 Rydder fra fortiden og bygger for fremtiden
20 Oktoberfest i Spydeberg og etterfest i Tsjekkia	46 Vannfestival samlet praktikere og teoretikere
24 Borrghill – Risas nyeste fjellboringsutstyr	50 Grøftesikring med betongduk
26 Statsbudsjettet: – Skaper stor usikkerhet!	51 Lett blanding
29 Takker Stortingsflertall for grunnrente-stans	52 Bransjeoversikten
30 Stangelands største!	54 MEF-nytt

20

nexconsult

NEXCONSULT – KUNNSKAP TIL Å FLYTTE FJELL... OG ANDRE GRUNNARBEIDER

All bygge- og anleggsarbeid vil i større eller mindre grad påvirke omgivelsene. Vi har et bredt spekter av tjenester som dokumenterer disse påvirkningene

Vi bistår deg på ditt prosjekt med:

- Vibrasjons-/Rystelsesmåling
- Bygningsbesiktigelse av nærliggende eiendommer i forkant
- Kvikkleiremåling – vibrasjonsmåling i kvikkleireområder
- Støyovervåking
- Støvmåling/måling av støvnedfall
- Bistand i påstøtte skadesaker
- Sprengningsteknisk rådgiving

Ta kontakt for en hyggelig prat!

Nexconsult AS
firmapost@nexconsult.no
Tlf: 32 82 68 70
nexconsult.no

StartBANK

Hovedkontor:
Kobbervikdalen 75,
3036 DRAMMEN
Avdeling Jessheim:
Trondheimsvegen 116,
2068 JESSHEIM

Texaco Clarity Bio EliteSyn

Biologisk nedbrytbar hydraulikkoljer – med førsteklases ytelse

Disse avanserte, syntetiske hydraulikkoljene er:

- Skapt for tøffe nordiske forhold – optimal ytelse i anleggsmaskiner
- Sikrer høy oppetid på maskinen
- Sertifisert med EU Ecolabel, SS 15 54 34, ISO 15380 HEES

Perfekt for bruk der det er risiko for jord- eller vannforurensning
– uten å gå på kompromiss med ytelsen

Epost: olje@unox.no Nett: olje.unox.no Tlf: 04210

Kolofon

Utgiver:
Maskinentreprenørenes
Forbund

Redaksjon:
Pb. 505, Sentrum,
0105 Oslo
Fred. Olsens gate 3,
0152 Oslo
Tlf. 22 40 29 00
anleggsmaskinen@mef.no

Annonser:
A2Media AS
Pia Himberg
Tlf. 996 43 042
pia@a2media.no

Hege Stensbak
hege@a2media.no
Tlf. 984 00 131

Forsidebilde:
Runar F. Daler

Design:
Edda Grafisk AS

Trykkansvarlig:
Edda Presse

ISSN 0003-3715
66. årgang

Leder

Jobber for fremtiden

I år er det 40 år siden en av mine absolutte favorittfilmer kom på kino; nemlig Back to the Future (Tilbake til fremtiden). Du husker vel Marty McFly, som ved en tilfeldighet ble sendt 30 år tilbake i tid? Og hvordan han, ved hjelp av den eksentriske oppfinneren Emmet «Doc» Brown, til slutt klarte å komme seg nettopp «tilbake til fremtiden»? Jeg ble nærmest slått i bakken da jeg så filmen for første gang som 12-åring, og fire tiår senere står dette fremdeles igjen som en av mine største filmopplevelser noensinne.

Hva har så dette med våre bransjer å gjøre? Ikke så mye, må jeg innrømme. Men ett av mange sitater fra Doc Brown, er: «Your future is whatever you make it, so make it a good one.»

Og er det noe som kjennetegner mange av bedriftene i våre bransjer, så er det at de, ved å være gode lærebedrifter, bidrar til å gi unge mennesker – og sine egne firmaer – en bedre fremtid.

På denne tiden av året pleier vi i Anleggsmaskinen å lage reportasjer om de ulike kandidatene til prisen for Årets lærebedrift. I år er intet unntak. I utgave 7 hadde vi utfyllende reportasjer om to av de nominerte, i forrige utgave (8) var tre kandidater behørig

omtalt, og i denne utgaven ytterligere to. Den åttende og siste bedriften kan du lese om i neste utgave, som kommer ut helt på tampen av året.

Hvorfor vier vi så mye plass i Anleggsmaskinen til dette? Jo, vi mener at de bedriftene som er best i klassen når det gjelder rekruttering, og ikke minst oppfølging, av neste generasjons fagarbeidere, går foran som særdeles gode eksempler, og er verdt å fremheve. Uten lærebedrifter vil jo hele bransjen stoppe opp på sikt. Felles for de åtte bedriftene i årets konkurranse, er at de virkelig brenner for de kommende fagarbeiderne der ute. De strekker seg alle litt ekstra for å gjøre lærlingenes arbeidshverdag så god, trygg og lærerik som mulig. Det er med andre ord en svært vanskelig jobb juryen går i møte, når de snart skal avgjøre hvilken av disse fremragende firmaene som skal løftes helt til topps i konkurransen og utnevnes til Årets lærebedrift 2025. Vinneren skal kåres under Anlegg Norge (tidligere Arctic Entrepreneur) i januar. Det har vært en fryd å besøke disse dyktige og hjertevarme bedriftene i høst. Måtte den beste vinne!

Runar F. Daler – rd@mef.no

Redaksjonen

 Ansv. redaktør
Runar F. Daler
Tlf: 482 46 412
rd@mef.no

 Journalist
Njål Hagen
Tlf: 917 93 407
nh@mef.no

Kari Druglimo-Nygaard
Andrea Holtekløen
Fredrik Tronhuus

Abonnér

10 utgaver per år.
Kun kr 750,-

Skann koden for å bestille abonnement.

Sprøytesåing av gress – vi limer gresset på!

Vi utfører sprøytesåing effektivt og rimelig, med godt resultat og kun fornøyde kunder!

Vi har 33 års erfaring.

Anleggsgartnermester Arne Giskeødegård

90 50 32 32 | Storlidalsvegen 74, 7342 LØNSET
nyttgress.no | oppdalnaturstein.no | Arne.g@oppdal.com

MEF-huset oppgraderes

Etter mer enn 40 år, skal MEF-huset i Oslo sentrum få en etterlengtet oppgradering. – Vi sikrer store verdier og legger til rette for fremtidige inntekter, sier MEFs nestleder Roger Ingebrigtsen.

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

Anleggsmaskinen var i oktober til stede på et byggemøte, som representerte selve startskuddet for den omfattende rehabiliteringen av kontorbygningen i Fred. Olsens gate, like ved Oslo Børs. Den seks etasjer

Utsikten er fantastisk fra de øvre etasjene i MEF-huset.

høye bygningen, som ble reist i 1982 og tatt i bruk året etter, har tjent MEF godt i over 40 år. Tidens tann har imidlertid satt sine spor, og det var strengt tatt på høy tid å ta grep før forfallet ble for stort.

– Vi skal nå ta vare på dette bygget, slik at det står seg for kommende generasjoner. Renoveringen innebærer at vi i praksis får et helt nytt bygg innvendig, samtidig som vi skaper attraktive utleielokaler, med en fantastisk beliggenhet og utsikt, som vil gi oss betydelige leieinntekter i mange år fremover, sier Roger Ingebrigtsen.

Hovedstyret står bak

MEFs hovedstyre har tatt alle store beslutninger i prosjektet, ikke minst investeringen på rundt 30 millioner kroner.

– Det er et klart ønske fra hovedstyret i MEF at vi fortsatt skal eie dette bygget. Vi håper nå at dette prosjektet kan gjennomføres raskt, for vi trenger jo lokalene. Målet er å være inne igjen i god tid før sommeren 2026, sier Ingebrigtsen.

– Når vi kommer tilbake hit, skal vi være en moderne organisasjon med tidsriktige, fine lokaler.

Gjengen bak oppussingen: Kristian Degnes (Park & Anlegg) Paul Olaf Baraas (MEF), Fredrik Johander (Park & Anlegg) Roger Drange (Dranges Takst og Bygg) og Roger Ingebrigtsen (MEF).

Det blir ikke noe luksus – dette er ikke Aker Brygge – men en nøktern, god standard, som skal vare i flere tiår fremover. Vi er opptatt av å holde kostnadene nede, og skal gjøre alt vi kan for å levere prosjektet innenfor de rammene hovedstyret har satt, sier han.

Park & Anlegg vant jobben

Etter en grundig anbudskonkurranse, med fem prekvalifiserte entreprenører, var det Park & Anlegg fra Sarpsborg som fikk oppdraget. Bedriften er MEF-medlem, men det hadde ingen betydning for tildelingen.

– Det ville vært helt urimelig om medlemskap skulle telle i denne sammenhengen. Park & Anlegg vant enkelt og greit fordi de leverte det beste tilbudet totalt sett, sier MEFs spesialrådgiver Paul Olaf Baraas. Han fungerer som byggeleder for prosjektet,

Den seks etasjer høye bygningen, som ble reist i 1982 og tatt i bruk året etter, har tjent MEF godt i over 40 år. Nå står en etterlengtet oppgradering for tur. (Foto: Paul Olaf Baraas)

Allerede første dagen etter oppstart, kunne MEFs byggeleder Paul Olaf Baraas (t.v.) og Park & Anleggs prosjektleder Fredrik Johander slå fast at rivingen var godt i gang.

og er tett på den daglige fremdriften. Han får god støtte fra den eksterne konsulenten Roger Drange, som har vært med helt fra startfasen og bidratt til å kartlegge behovene.

ALT I SMØREMIDLER til anlegg, skog og landbruk!

- Vi leverer over hele Norge.
- Gunstige priser.
- Vi har også originaloljene for New Holland og CASE (IH) anleggs- og landbruksmaskiner.
- Biologisk nedbrytbare sagkjedeoljer.
- Biologisk nedbrytbare hydraulikkoljer, både syntetiske og vegetabiliske.

NEW HOLLAND
AMBRA
SMØREOLJER

CASE
AKCELA
SMØREOLJER

PETRONAS

KB
Kvalitet siden 1884

Keddell & Bommen AS
Tlf.: 22 06 15 30 / E-post: olje@keddell.no

Tidligere cellekontorer forvant som dugg for solen. Under tregulvet, dukket tepper fra 80-tallet frem.

Dette kontoret ventet på sitt endelikt.

I sjette etasje har den gamle hemsen blitt fjernet og det blir romslig under taket. (Foto: Paul Olaf Baraas)

Trangt i sentrum

Park & Anlegg har 260 ansatte og en omsetning på over én milliard kroner. Entreprenørens representanter legger ikke skjul på at prosjektet byr på enkelte utfordringer.

– Det er jo en svært trang riggplass midt i Oslo sentrum, nesten helt uten parkeringsmuligheter, så

det blir en logistisk kabal som skal gå opp. Materialleveranser må skje «just in time», sier anleggsleder Kristian Degnes.

– Den største utfordringen er nok likevel tiden. Da vi skulle velge underentreprenører, gikk vi derfor ikke like bredt ut som vi ofte gjør ellers. I stedet valgte vi blant dem vi på forhånd vet at kan levere det vi ønsker, til rett tid og med riktig kvalitet, sier prosjektleder Fredrik Johander.

– Så vet vi jo også at det kan dukke opp uforutsette ting på prosjekter som dette. Vi er forberedt på det meste, og vil uansett gjøre vårt ytterste for å være ferdige som planlagt, i god tid før sommeren neste år.

Et museum

Før rehabiliteringen kunne starte, måtte imidlertid bygget tømmes. Det var litt av en jobb, kan MEFs nestleder fortelle, men det ble gjort i rekordfart.

– Altså, det var jo nesten et museum her nede! Her var det sertifikater fra 50-tallet, skoleresultater fra 60-tallet, medlemslister fra 70-tallet og fakturaer fra 80-tallet. Et eksternt firma bisto oss med selve flytteprosessen, men først og fremst er det de ansatte som har gjort en formidabel innsats for å tømme lokalene på kort tid, sier Ingebrigtsen.

– Vi har tatt vare på det viktigste, og gitt bort diverse møbler og utstyr til barnehager og idrettslag. Noe har også blitt kastet, men vi har prøvd å begrense det til et minimum. Nå ser vi alle frem til å kunne ta i bruk topp moderne lokaler til sommeren. ●

Taket i kjelleren bærer preg av vann-/fuktskader. Nå skal forfallet stanses.

SCANIA PRODRIVER

Scania ProDriver er en ny digital trener som gir sjåførene kunnskap som reduserer drivstofforbruket. ProDriver er et nytt tilbud i Scania's digitale tjenester for mer økonomisk kjøring.

Ved hjelp av spillbasert læring og realistiske kjøreoppdrag kan sjåførene redusere drivstofforbruket med opptil 5 %. Samtidig blir de mer bevisste på hvordan lastebilen brukes, noe som både sparer kostnader og fremmer bærekraftige kjørevaner.

ProDriver gir transportledere full kontroll over bilparkens effektivitet gjennom rapporter og personlig tilpasset oppfølging for hver sjåfør i tillegg til hele bilparken.

Se Scania's web-serie: **Master the Road with ProDriver**

YouTube
Scania Trucks and Buses

Les mer om
Scania ProDriver
www.scania.no

SCANIA

Årets lærebedrift 2025 -region Sørøst: Tveter & Lund AS

Tar samfunnsansvar og er «tett på» menneskene

Tveter & Lund AS har vokst betydelig de siste årene, men har likevel klart å bevare bedriftskulturen, samfunnsengasjementet og det sterke fokuset på menneskene. Nå er Larvik-bedriften kandidat til Årets lærebedrift.

Sted: Larvik

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

– Det er veldig hyggelig å bli nominert! Det er en bekreftelse på at vi gjør noe riktig, og at det blir lagt merke til. Jeg ble veldig glad og faktisk litt rørt da vi fikk vite om det, sier faglig leder i Tveter & Lund, Kent-Anders Jensen.

Tett på

Tveter & Lund ble et AS for 40 år siden, men har røtter nesten 60 år tilbake. Bedriften har gått fra 40 til 70 ansatte de siste årene, men er fremdeles et familieforetak, med tette bånd og liten utskiftning, og en godt forankret bedriftskultur.

– Vi jobber systematisk med å videreutvikle kulturen vår, der ansatte trives og yter sitt beste. I den

forbindelse opprettet vi tidligere i år også en HR-funksjon – en personalrådgiver – som skal ha fokus på ivaretagelse av våre medarbeidere og rekruttering av nye, forteller Jensen, som selv ble ansatt i bedriften for 20 år siden.

– I takt med at vi vokser, skal vi sørge for fortsatt å ha den samme nærheten til, og fokuset på, våre medarbeidere. Det er veldig viktig for oss, sier personalrådgiver Cecilie V. Bakke.

– Nylig lanserte vi også vårt nye konsept «Tett på», som er et onboarding-program, inkludert en fadderordning og oppfølging av nye ansatte, men også ivaretagelse av eksisterende medarbeidere. Hos oss er folka det aller viktigste, slår hun fast.

FORNØYD GJENG: OKAB-konsulent Ole-Kristian Bonstad, lærlingene Henrik Dolven og Anders Kristian Lund, faglig leder Kent-Anders Jensen og anleggsrørlegger Kjell Ivar Grimholt.

TETT PÅ: Bedriften lanserte nylig konseptet «Tett på»; et onboarding-program, inkludert en fadderordning og tett oppfølging av nye ansatte, men også ivaretagelse av eksisterende medarbeidere.

Samfunnsengasjement

Et annet eksempel på Tveter & Lunds satsing på mennesker, og ikke minst deres store samfunnsengasjement, er deltakelsen i programmet «Våre unge». Det er et samarbeid mellom Larvik kommune, NAV og Vestfold fylkeskommune, med mål om å få flere unge mellom 15 og 25 år til å gjennomføre videregående opplæring og komme ut i arbeidslivet.

– Tveter & Lund var den første anleggsbedriften som ble med i Våre Unge, og er fortsatt den eneste rene anleggsbedriften. De arrangerer blant annet en egen dag for ungdomsskoleelever, som da blir litt kjent med bransjen og får prøve seg litt i praksis. En av bedriftens tre utplasseringselever er dessuten hentet fra Våre unge. Det er et stort samfunnsoppdrag de er med på, sier Henning Weider, prosjektleder for Våre Unge.

– Oppriktig glad i folk

– De som går ut av grunnskolen i dag har jo nesten ikke hatt noe praktisk opplæring. Hva hvis de elevene som opplever null mestringsfølelse i teoretiske fag, får lov til å gjøre mer av det de er interesserte i? Vi har nå kjørt et opplegg i tre år, der ungdomsskoleelever kan velge et mer praktisk opplæringsløp, og resultatene er svært gode. Tveter & Lund har vært veldig delaktige, selv om det ikke nødvendigvis gir positivt utslag på bunnlinjen deres. Bedriften er oppriktig glad i folk, og det gjennomsyrrer alt de gjør, fortsetter Weider.

VA-PROSJEKT: Tveter & Lund har mange vann- og avløpsprosjekter, som dette for Larvik kommune.

«Tveter & Lund var den første anleggsbedriften som ble med i Våre Unge, og er fortsatt den eneste rene anleggsbedriften.»

Henning Weider, prosjektleder for Våre Unge

TVETER & LUND AS

Nominert av: MEF region Sørøst
Hjemsted: Larvik, Vestfold
Omsetning 2024: Ca. 180 millioner kroner
Antall ansatte: Ca. 70
Antall lærlinger: 6 (8,6 % av arbeidsstokken)
Lærlinger i hvilke fag: 4 i anleggsrørleggerfaget og 2 i anleggsmaskinførerfaget
Antall som har tatt fagbrev siste tre år: 10

– Vi er jo opptatt av bransjen, så vi vil gjerne være med og bidra. Alle er ikke lagd for å sitte på skolebenken. De som ikke er så flinke teoretisk, er ofte kjempegode praktisk. Alternativet kan være at de havner «utpå», så hvis vi kan bidra til å unngå det, er det verdt det, sier Kent-Anders Jensen.

Styrker hele bedriften

– *Hvorfor tar dere inn lærlinger?*

– For å kunne drive videre, er vi avhengig av å få nye, yngre krefter inn i bransjen. Det er givende å kunne gi lærlingene noe produktivt å drive med, samtidig som vi håper de blir værende her i bedriften etter at de får fagbrevet. At vi har muligheten til å kunne forme dem etter våre standarder og ønsker, er også en fordel, sier Jensen.

– I tillegg blir de andre ansatte litt skjerpa av det,

OPPRIKTIG GLADE I FOLK: – Bedriften er oppriktig glad i folk, og det gjennomsyrrer alt de gjør, sier prosjektleder for Våre Unge, Henning Weider (i midten). Han er flankert av Kent-Anders Jensen og Cecilie V. Bakke i Tveter & Lund.

for de må jo selv vise hva de kan, og kanskje også kunne forklare ting for lærlingene. Det å ha lærlinger styrker dermed hele bedriften.

– Det er hyggelig å kunne ta litt samfunnsansvar, samtidig som vi er med og former bransjen fremover. Det er jo så mange flinke unge mennesker der ute, sier Bakke.

Vil ha flere jenter

– *Hvilke egenskaper ser dere etter når dere tar inn lærlinger?*

– De bør ha motivasjon for faget og være litt engasjerte. Det er heller ingen ulempe om de er litt utadvendte, møter et blikk og hilser ordentlig. Da er mye gjort, sier Jensen.

– Det hender vi tar en titt på karakterkortet, men det er aldri de teoretiske fagene vi ser på; kun de praktiske. Vi tar nok en titt på fraværet også, men hvis det er høyt, kan det jo skyldes at de ikke trives på skolen, og de kan godt ende opp som dyktige fagarbeidere likevel, fortsetter han.

– Vi tar dem som oftest inn til en samtale, og da får man gjerne en magefølelse. Allerede når vi er ute på skolebesøk danner vi oss et inntrykk av elevene. Det dreier seg om holdning, om de stiller spørsmål og så videre. Samtidig vet vi at selv de som står med henda i lomma i en krok, kan vise seg å bli de beste til slutt. Så vi utelukker ingen.

– Vi har også hatt noen få jenter inne som lærlinger, og det vil vi gjerne ha flere av. Antallet jenter som søker seg til bransjen har økt de siste årene, noe som er veldig moro. Det gjør noe med arbeidsmiljøet når jenter kommer inn, sier Bakke.

Oppfordrer til flere fagbrev

– *Hvordan følges lærlingene opp?*

– Allerede på utplassering får lærlingene en fast fadder å forholde seg til. I tillegg har de en stedsansvarlig på det prosjektet de er på, og de kan alltid kontakte faglig leder Kent-Anders, hvis det er noe, forklarer personalrådgiver Bakke.

– Alle passer ikke til å være faddere, så vi velger ut dem vi tror kan egne seg. Dette er en oppgave de må ha lyst til å ta på seg, så vi spør om det er noe de ønsker. En som nylig var på utplassering her, fikk faktisk en lærling som fadder. Det var en veldig flink lærling da, smiler hun.

– Jeg tar også en telefon og prater litt med dem, i hvert fall én gang i måneden. Og jeg besøker dem også ute på prosjekt av og til, for å se hvordan det går.

ANLEGGSRØRLEGGER:

Faglig leder Kent-Anders Jensen sammen med Henrik Dolven, som startet som anleggsrørleggerlærling i sommer.

To ganger i året har vi også en felles gjennomgang sammen OKAB, som vi har et veldig godt samarbeid med, sier Kent-Anders Jensen.

– Vi er opptatt av kompetanse og utvikling, og vi legger gjerne til rette for at de ansatte kan ta flere fagbrev, eller annen videreutdanning. Det styrker også oss som bedrift.

Samhold og fellesskap

– De ansatte er veldig inkluderende og flinke til å ta seg av hverandre. Det er en del av kulturen vår. Hos oss skal det være trygt å jobbe, understreker Bakke.

– Lærlingene kan spørre og snakke med alle. Det er en veldig flat struktur her, og kort vei til hvem det måtte være. Litt av faren med å vokse, er at det kan gå på bekostning av denne nærheten. Det er noe vi fokuserer mye på, og det er også litt av bakgrunnen for at vi satte i gang «Tett på»-kampanjen, forteller Jensen.

– Samhold og fellesskap er viktig for oss. Lærlingene blir selvfølgelig invitert på alt av sosiale sammenkomster, enten det er julebord, faglige samlinger, oktoberfest eller maratonløp i etapper. Vi har vel aldri opplevd at lærlingene ikke har villet være med på slike ting, fortsetter Bakke.

– Det er et tegn på at lærlingene trives godt her hos dere, sier opplæringskonsulent Ole-Kristian Bonstad fra Opplæringskontoret for anleggs- og bergfagene (OKAB).

– Lærlingene er heldige

– Det er ingen tvil om at lærlingene får meget god

oppfølging hos Tveter & Lund. I tillegg til egne faddere og stedsansvarlig, har lærlingene en veldig trygg og god faglig leder. Her er det også stor takhøyde for å kunne snakke om alt mulig, fortsetter opplæringskonsulent Bonstad.

– Lærlingene blir hørt, tatt godt vare på og får tidlig ansvar. De blir fort en del av gjengen, og bedriften og de ansatte er genuint interessert i å ivareta et trygt og fint arbeidsmiljø. De som får lærlingplass hos Tveter & Lund, er heldige, slår han fast.

– Bedriften har også bidratt med kompetanse og velvillighet ved innspilling av en veiledningsfilm sammen med oss i OKAB, som skal brukes til opplæring av lærlinger. Ikke minst har de, gjennom sitt samfunnsengasjement og deltakelse i Våre unge, bidratt til å redusere utenforskap, styrke rekrutteringen til yrkesfagene og skape stolthet rundt anleggsfagene. ●

Ved å kåre **Årets lærebedrift** ønsker Maskin-entreprenørenes Forbund (MEF) å premiere foretak som i særlig grad har utmerket seg i sitt arbeid med oppfølging av lærlinger og/eller lærekandidater. MEF håper at prisen kan bidra til å synliggjøre det viktige utdanningsarbeidet som gjøres av næringslivet, og at den vil inspirere og motivere bransjen som helhet. Kåringen av **Årets lærebedrift 2025** finner sted i januar på Anlegg Norge 2026.

MEF huset – eit nødvendig og framtidsretta løft

MEFs hovudstyre har vedteke at MEF-huset skal rehabiliterast. Det vil sikre våre langsiktige verdjar og bidra til at me får gode leigeinntekter i åra som kjem.

MEF-huset har i over fire tiår vore ein sentral møteplass og arbeidsstad for MEF. Bygget i Fred Olsens gate 3 i Oslo representerer ein verdi for organisasjonen, og det skal forvaltast klokt og langsiktig. Den sentrale plasseringa gjer huset lett tilgjengeleg for tilsette, tillitsvalde og besøkande.

I 2024–2025 gjennomførte MEF ei grundig tilstandskartlegging av bygget. Tilstandsrapporten viste klart at MEF-huset har behov for omfattande oppgradering, både innvendig og utvendig. Dette var avgjerande for at hovudstyret vedtok å starte rehabilitering av bygget, og at bygget framleis skal vere i MEFs eige.

Det er sett av ei økonomisk ramme på om lag 32 millionar kroner til sjølv rehabiliteringa, i tillegg til kostnader for nytt interiør, IKT og mellombelse lokale for tilsette i byggeperioden. Vedlikehald av ytre fasadar, tak og utskifting av elektrisk anlegg, røyr, ventilasjon, vindauge og etterisolering er viktige grep for å førebyggje skadar og auke verdien av bygget.

Prosessen har vore forankra i organisasjonen, med involvering av tillitsvalde, administrasjon og eksterne fagressursar. Gjennom ein strukturert konkurranseprosess har MEF invitert fem entreprenørar til å levere tilbod på arbeidet.

Etter grundige vurderingar av tilbod, risiko og gjennomføringsevne, har styret valt ein aktør med solid erfaring og kompetanse innan rehabilitering av næringsbygg.

Arbeidet starta 1. oktober 2025, og ferdigstilling er planlagt til våren 2026. Når bygget står ferdig rehabilisert, vil administrasjonen sørge for at MEF-huset blir drifta og forvalta på ein trygg og lønnsam måte. Målet er å sikre effektiv drift til ein fornuftig kostnad. Husdrifta blir organisert gjennom MEF Huset AS, under full kontroll av hovudstyret, representantskapet og landsmøtet.

Eit viktig grep for å sikre både verdi og inntekter er utleige av areal MEF ikkje sjølv har behov for. Administrasjonen arbeider no med å leige ut desse areala, og dialogen med profesjonelle meklarar tyder på at dette kan gi MEF gode leigeinntekter.

Rehabiliteringa av MEF-huset er eit strategisk løft for organisasjonen. Me investerer i framtida, i arbeidsmiljøet og i fellesskapet. Når bygget står ferdig, vil MEF ha eit moderne og funksjonelt hus som legg til rette for utvida bruk, vidare utvikling og tettare samarbeid til beste for medlemmane, tilsette og heile bransjen.

På vegne av hovudstyret,

Øystein Hope
Styreleiar i MEF

Digitale påvisningsmerker – rett i maskinstyringssystemet

Sikrere graving. Mindre vedlikehold. Mer kontroll.

Med digitale påvisningsmerker fra Geomatikk får du merkene fra påvisning rett inn i maskinstyringssystemet. Dermed kan du som graver alltid følge traseene digitalt.

- Full oversikt over traseene - uansett vær
- Mindre tid på vedlikehold av merker
- Varsling i maskinstyring ved fare for kabelskade

Skann med din
mobiltelefon
for å lese mer

Førerløse maskiner i veivedlikehold

Fjernstyrte og autonome hjullastere gjør arbeidet tryggere, og skal legge grunnlaget for fremtidens førerløse maskiner for vedlikehold av vei og kritisk infrastruktur i Norge.

Tekst: Redaksjonen - am@mef.no

Hive Autonomy AS, Presis Vegdrift AS og Statens vegvesen har inngått avtale om å bruke Hives teknologi for fjernstyring og autonomiløsning på hjullasterne til Presis Vegdrift.

Samarbeidet skal vise hvilke muligheter som oppstår når etablerte og fremtidsrettede aktører går sammen om helhetlige løsninger.

– Hives teknologi for fjernstyrte maskiner er et viktig skritt i å realisere vår visjon om et mer effektivt, sikkert og bærekraftig transportsystem. Løsningen støtter våre strategiske mål om digitalisering og automatisering, og bidrar til økt trafiksikkerhet, effektiv drift og reduserte utslipp, sier Geir Ove Engebø i Statens vegvesen.

Redusert risiko

Hives teknologi vil ettermonteres på Presis Vegdrifts eksisterende maskinpark, med både fjernstyring og autonomi-kapabiliteter, som muliggjør ubemannet drift under tøffe forhold hvor operatørsikkerhet er i fokus.

Gjennom ubemannede operasjoner reduserer Presis Vegdrift risiko knyttet til å sende mennesker inn i skredutsatte områder. På sikt planlegges det å etablere et sentralisert kontrollcenter med kapabilitet til å håndtere samtlige av Presis Vegdrifts nasjonale operasjoner.

– Hive-teknologi støtter vår strategi om å kombinere innovasjon innen fjernstyring, KI og autonomi med operasjonell kompetanse innen vei og vedlikehold, og sikrer at vår beredskap har de beste verktøyene for å beskytte mennesker, infrastruktur og miljø, sier Ove Sending, Presis Vegdrift.

Hive Autonomy AS, Presis Vegdrift AS og Statens vegvesen har inngått avtale om å bruke Hives teknologi for fjernstyring- og autonomiløsning på hjullasterne til Presis Vegdrift. (Foto: Hive)

Maskinene fjernstyres fra et sentralisert kontrollcenter. (Foto: Hive)

Drømmeleveranse

– Presis Vegdrift er et solid selskap med oppdragsgivere som Statens Vegvesen, og utgjør et viktig samfunnsoppdrag. At Hive kan bidra til sikker og tilgjengelig infrastruktur med fjernstyring og autonome løsninger bygget her i Norge, er en drømmeleveranse for oss. Vi er stolte av å supportere Presis Vegdrift og Statens vegvesen, og dermed bidra til kritiske veioperasjoner langs hele landet, sier Fredrik Bringager, CCO i Hive Autonomy. ●

Geomatikk

Sikre kvalitet og forutsigbarhet i prosjektet

Vi er spesialister på innmåling av ledningsnett, både ved nyanlegg og eksisterende nett. Med hjelp av den nyeste teknologien måler vi infrastrukturen og leverer dokumentasjonen i det formatet dere ønsker. Vi tilbyr:

- Effektiv bestillingsløsning
- Innmåling av nytt ledningsnett på åpen eller lukket grøft
- Blåsing og innmåling av søkestråd
- Innlegging av innmålt ledningsnett direkte i NIS

Skann med din mobiltelefon for å lese mer!

Vi sikrer Norden!

E-post: post@nordisk-fjellsikring.no
Tlf: 400 03 780
Web: www.nordisk-fjellsikring.no

Norges ledende firma innen fjell- og bergsikring!

Hitachi blir til Landcros

At maskinprodusenter endrer navn på produktene har skjedd flere ganger. Nå er det Hitachi som står for tur - igjen.

Tekst og foto: Njål Hagen - nh@mef.no

Konseptet Landcros ble introdusert av Hitachi for snart to år siden, og mange av Hitachis tanker om morgendagens løsninger ble delt på Bauma tidligere i år. For å understreke satsingen på fremtidsrettede løsninger viste de også konseptmaskinen Landcros One.

Ifølge Hitachi har responsen vært meget positiv, ikke bare i Europa, men overalt der Hitachi er representert. Så positiv at selskapet har besluttet å re-brande anleggsmaskinene fra Hitachi til Landcros. Navnebyttet vil skje fra april 2027.

43 år med Hitachi

Det er 53 år siden Hitachi etablerte seg med egen organisasjon i Europa, og Nasta AS har vært Hitachi-forhandler siden 1982.

Fra april 2027 vil anleggsmaskinene fra japanske Hitachi selges under navnet Landcros.

– Nasta (og Nanset Standard) er heldig og har vært forhandler av driftssikre og effektive anleggsmaskiner fra Hitachi i 43 år. Vi gleder oss til å fortsette reisen med Landcros. Jeg synes navnet er godt og konseptet forsterker slagordet som Nasta har markedsført gjennom snart 30 år; «Fornøyde kunder vender tilbake», uttaler adm.dir. Tom Johansen i forbindelse med navnebyttet.

– Nasta vil fortsette å være en leverandør av driftssikre og pålitelige japanske anleggsmaskiner. Dette er starten på en ny reise inn i fremtiden. Vi er forsikret om at satsingen og utviklingen på konseptet Landcros vil være vel så sterk som tidligere, uttaler Johansen.

Hva er egentlig Landcros?

Samtidig med presentasjonen av Landcros One-maskinen på Bauma, ble varemerket Landcros også benyttet i forbindelse med lanseringen av det nye flåtestyringssystemet fra Hitachi – Landcros Connect.

Med en sterk satsing på konseptet Landcros forklarer den japanske produsenten filosofien bak navnet på følgende måte:

«I juli 2024 etablerte vi konseptet Landcros som et bevis på å levere innovative løsninger. Logodesignet er et nytt image, inspirert av det nyeste innen japansk teknologi og pålitelige løsninger».

Ifølge Hitachi forklares det nye navnet Landcros på følgende måte: «Land» symboliserer selskapets visjon om å «sikre et velstående land og samfunn for fremtiden», som i tillegg er definert i konsernidentiteten. «cros» representerer kunder (Customers), pålitelighet (Reliability), åpen (Open) og løsninger (Solutions).

Ikke første gangen

Det varslede navnebyttet i 2027 er ikke første gangen Hitachi re-brandet maskinene, men det er første gangen Hitachi-navnet blir helt borte.

Fra 1986 til 2001 hadde Hitachi og Fiat et joint venture-selskap, Fiat Hitachi Excavators, S.p.A. I denne perioden ble maskinene for det europeiske markedet produsert i Italia, og het da Fiat-Hitachi. ●

Økt sikkerhet mot graveskader - med påvisning i stedet for kart

Unngå kostbare feil og usikkerhet.

Ved å velge påvisning av kabler og ledninger – selv der netteier har besluttet kart – får du en tryggere og mer presis arbeidsflate.

- Reduser risikoen for graveskader
- Få et komplett og nøyaktig bilde av arbeidsområdet

Skann med din mobiltelefon for å lese mer!

SCANX.NET SCANMOBILE: BEDRE FLYT I ARBEIDSDAGEN OG ØKT INNTJENING

ScanMobile er en skybasert modul til raskt og enkelt registrering av inn- og utveiling på bilveker. Det skjer på smarttelefonen og nettbrettet - noe som sparer mye arbeidstid og gir stor bevegelsesfrihet.

ScanMobile skaper fordeler som:

- Sikkerhet for korrekt registrering
- Oppretting av midlertidig tara/tomvekt
- Effektivt arbeidsflyt og dataregistrering
- Fullt overblikk over alle biler på plassen
- Brukervennlig med fleksibelt oppsett.

100% MOBILITET
FULLT OVERBLIKK
RASK BETJENING

Scanvaegt Systems AS

Skjærvaveien 36 • 1466 STRØMMEN • Norge
Tel. +47 9664 6700 • post@scanvaegt.no • scanvaegt.no

For 16. gang arrangerer Fredheim Maskin Oktoberdager i Spydeberg, og som vanlig blir det presentert flere nyheter. Årets demo var lagt til anlegget til Fossum Anlegg AS i Spydeberg.

Oktoberfest i Spydeberg

og etterfest i Tsjekkia

Torsdag 23. og fredag 24. oktober var det igjen klart for Oktoberdager hos Fredheim Maskin i Spydeberg i Østfold. I år var temaet asfalt og gjenvinning, og som vanlig var det flere nyheter. I tillegg var tradisjonen med fabrikkstur til Keestrack i Tsjekkia på programmet igjen.

Tekst og foto: Njål Hagen – nh@mef.no

Helt siden 2010 har Fredheim Maskin invitert nye og gamle kunder hjem til seg i Spydeberg, så også i år. De fleste årene har det vært hovedfokus på knuse- og sikteverk, men i fjor endret de litt og viet første dagen til maskiner for bruk i gjenvinning.

I år var det gjenvinning begge dagene, og da med hovedfokus på maskiner til bruk for knusing og sikting av asfalt.

I tillegg til fremvisning og demonstrasjon av et stort antall maskiner, får de besøkende god servering, og det er også forskjellige kurs som arrangeres under Oktoberdager.

Mange nyheter

Fredheim Maskin leverer knuse- og sikteverk fra Keestrack og Sandvik, og har også et utvalg av kverner og sikter fra Neuenhauser, samt stackere fra Telestack.

– Vi har flere nye maskiner her i år, blant annet kvernen Keestrack P3 og Telestack TSR40, sier Per Olav Fredheim, daglig leder i Fredheim Maskin, da han viser oss rundt.

Totalt åtte nyheter ble presentert i Spydeberg de to dagene. Disse var Keestrack P3 (kvern), Keestrack K4h «pro» (sikteverk), Keestrack B7e «gen2» (grovknuser), Keestrack, K5e, K7e og A6e med lastevegg og kabelvinsj, Keestrack R5e (sikteverk), Keestrack R2 (asfaltknuser), Keestrack B1e (elektrisk traktor) og Telestack TSR40 (radiell teleskop transportbånd).

Lastebil med kran

Ute på plassen står en rekke stackere, sorteringsanlegg, knuse- og sikteverk, og annet utstyr for bruk innen knusing, sikting og sortering.

Der står også en Scania R500 med bakmontert Hiab X-Hipro 302-kran, og dekorert med Fredheim Maskin-logo.

– Scaniaen har vi nettopp gått til anskaffelse av. Den skal blant annet brukes til å skifte mantler og knuseplater på maskinene ute hos kundene. Flere av de ansatte, meg selv inkludert, har vært på forskjel-

Per Olav Fredheim, daglig leder i Fredheim Maskin, foran den nye stackeren Telestack TSR40, som blant annet har fått ny programvare.

lige kurs, og kan nå operere lastebil og kran, og på den måten sørge for sikker utskifting av mantler og knuseplater, sier Fredheim.

Nesten veteran

Før vi tok turen til demofeltet, som i år var hos Fossum Anlegg AS, noen få kilometer lengre øst, viste Fredheim oss et gammelt sikteverk som de har restaurert. Keestrack Combo 2712 T-verket er det første Keestrack Fredheim Maskin solgte. Sikteverket ble solgt til en entreprenør i Trøgstad i desember i 2005, og har hatt samme eier frem til Fredheim Maskin kjøpte det tilbake, og begynte restaureringen.

– Alt av deler til modellen er fortsatt hylleware hos Keestrack. Det eneste vi slet med å få tak i var ny motor. Den er utstyrt med en fire-sylindret luftavkjølt dieselmotor fra Deutz, som kun tilfredsstiller Steg2-utslippskravene, men vi fikk til slutt tak i en, sier Fredheim, og legger til at maskinen fremstår som tilnærmet ny og er 100 prosent driftsklar.

Sikteverket Keestrack Combo 2712 T fra 2005 er den første Keestrack Fredheim Maskin solgte. Verket har hatt samme eier hele tiden frem til Fredheim Maskin kjøpte det tilbake og gjennomførte en total-restaurering.

Dette er den nye kverna Keestrack P3. Den er en kompakt 2-akslet saktegående avfallskvern på 16 tonn, og er beregnet for rivningsmateriale, trevirke, grønt, trær/røtter, avfall, dekk, asfalt med mer.

Brenner du
inne med en god idé,
som også andre kan ha nytte av?

Søk Skogbrukets verdiskapingsfond
innen fristen **1. februar.**

www.verdiskapingsfondet.no
E-post: **kontakt@verdiskapingsfondet.no**

Skogbrukets
verdiskapingsfond

To dager etter at årets Oktoberdager var avsluttet, var vel 40 norske kunder og brukere av Keestrack-maskiner på besøk ved Keestrack-fabrikken i Šternberk, en by øst i Tsjekkia.

Fabrikketur til Tsjekkia

Årets Oktoberdager gikk som vanlig over to dager, men i år var også tradisjonen med fabrikketur tatt opp igjen. Det var en forventningsfull gruppe som møtte opp på Oslo lufthavn på morgenen søndag 26. oktober.

Vel 40 kunder og brukere av Keestrack deltok på turen til Keestrack-fabrikken i Šternberk, en by øst i Tsjekkia. Her blir vi tatt vel imot i et nytt, stort og flott showrom, hvor for anledningen knuseverket R3h var kjørt inn. Adm.dir. for Keestrack i Tsjekkia, Pavel Doležel, tok oss gjennom Keestrack-historien.

Fem land

Keestrack ble etablert av Kees Hoogendoorn og eies fortsatt av familien Hoogendoorn.

På fabrikkområdet i Šternberk var det metallindustri i mange år før Keestrack etablerte seg her i 2001. Riktignok ble det første sikteverket produsert i 1996, men det var for 24 år siden de første verkene forlot

fabrikken i Šternberk. Fabrikklokalene fra den gang er fortsatt i bruk, men kun som én av to lakkeringshaller. Selskapet har investert over 20 millioner euro i nye fabrikkarealer de senere årene, og bygningsmassen er nå på totalt 40 000 m², fordelt på et 100 000 m² stort område.

Ifølge Keestrack er fabrikken én av de største i verden for produksjon av knuse- og sikteverk, og det er fortsatt ledige arealer for ytterligere ekspansjon. All produksjon foregår «in house», noe som skal gi korte beslutningslinjer, og gjør at de raskt kan tilpasse produksjonen til nyere teknologi. I tillegg til fabrikken i Tsjekkia, har selskapet fabrikker i Tyrkia, Kina, India og Italia.

20 års samarbeid

– Fredheim Maskin feirer 25-års jubileum i år, og vi har samarbeidet med Keestrack i 20 av disse årene. Jeg så Keestrack for første gang på Bauma i 2004. De utpekte seg med teknologi som lå langt fremme, god kvalitet på sveisearbeidene og godt design, og jeg ba om å få komme på besøk til fabrikken. Året etter solgte vi det første sikteverket. Det vi viste frem i Spydeberg under Oktoberdager, og vi viste frem de første maskinene under Vei og Anlegg i 2006, sier Per Olav Fredheim. Etter kun to år passerte de 100 solgte Keestrack-maskiner i Norge, og nå er antallet økt til over 1000 solgte i Norge og Sverige.

– Vi har utviklet oss og vokst sammen med Keestrack gjennom alle disse årene. De er veldig åpne for innspill, og det er mange tilbakemeldinger fra norske kunder og oss som har ført til stadig utvikling av maskinene. Spesielt zero-modellene og on/off motorpakker, sier Fredheim.

Det kommer inn ca. 1000 tonn stål per måned til fabrikken. Her er siktesiden til en Keestrack K5 ferdig skjært ut, og klar for videre behandling.

Her er samme plate knekt, sandblåst, primet og pulverlakkert, og klar for montering.

Det produseres om lag 350 stackere, knuse- og sikteverk ved fabrikken per år.

Fredheim Maskin var i mange år Keestracks største forhandler, men nå er de største Keestrack-markedene i Sør- og Øst-Europa, ifølge Pavel Doležel.

– Vi produserer totalt et sted mellom 600 og 700 maskiner i året, og ca. 350 her ved fabrikken i Šternberk. Fordelingen er 20 prosent knuseverk og 80 prosent sikteverk og stackere, sier Doležel. Han røper at de skal utvide produktporteføljen med asfaltfresere, asfaltutleggere og valser.

– Dette er et helt nytt marked for oss, men vi har allerede en asfaltfres ute i test hos kunde, sier han. ●

SMAL NOK FOR VEIKJØRING, STERK I TERRENGET!

922G 2.55

HYDREMA
KEEPS YOU MOVING

Borrghill – Risas nyeste fjellborings-utstyr

Fredag 31. oktober mottok Risa AS sin nyeste spesialtilpassede kranbil. Den har integrert boretårn og er levert av Rental.one.

Av: Redaksjonen - anleggsmaskinen@mef.no

Kranbilen, som har fått navnet «Borrghill», er den første av sitt slag i Rogaland, og representerer et teknologisk løft innen fjellsikring og borearbeid i krevende terreng, ifølge Risa.

Østerriksk boretårn

Kjøretøyet er bygget på MAN 8x4-chassis, og er utstyrt med en 95-tonnmeter-kran med hele 32 meters rekkevidde. I tillegg følger en tre-akslet slepehenger og en Atlas Copco-generator, som skal gi fleksibilitet og kraft til krevende operasjoner.

Boretårnet er utstyrt med en HL300 slagmodul fra Sandvik med 8 kW slagkraft, og en girboks fra østerrikske Wimmer som gir valgfri rotasjonskraft på 700 eller 1400 Nm, avhengig av fjelltype og boremetode.

Hjertet i maskinen er et Wimmer AB1300 Crane T14 boretårn, levert av Truls Østerud AS.

Fra venstre: Joakim Reime, Matias Berthelsen, Sverre Refsland Andreassen, Luca Emile Beckstrøm Heiland, Andreas Handeland, Brynjar Ollestad, Christer Hamre, Gro Helleland, Gøran Lode Ulriksen, Kjetil Friestad, Thor Stian Hamre, Sven Marius Ollestad og hans sønn, Eimund Ollestad. (Foto: Risa)

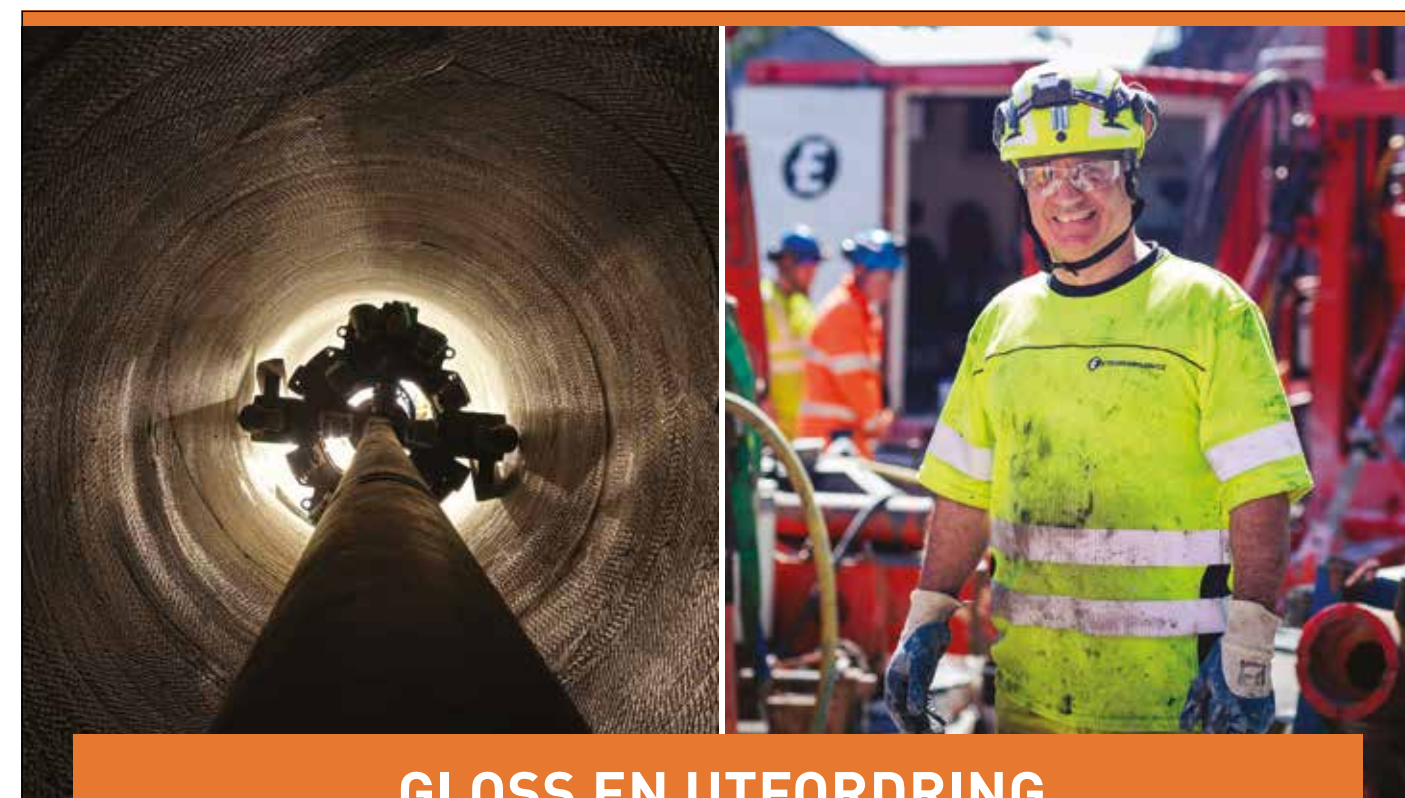
Systemet tillater boring med krone fra 41 mm og opp til over 100 mm, og er optimalisert for både vertikal og horisontal boring.

Lokal kompetanse

– Dette har vært et teknisk krevende og spennende prosjekt, der vi har fått kombinere det beste fra flere leverandører. Målet har hele tiden vært å skape en fleksibel og kraftfull løsning som møter de ekstreme kravene Risa står overfor i fjellsikringsarbeidet. Det er inspirerende å se hvordan lokal kompetanse kan levere på et så høyt nivå, sier Christer Hamre i Rental.one, som har hatt ansvaret for ombyggingen.

Krevende terreng

– Denne kranbilen gir oss muligheten til å utføre boring i høyden på steder der tradisjonelle metoder ikke strekker til. Det gir oss en ny dimensjon i arbeidet med fjellsikring, salver og jordnagling, uttaler Gøran Lode Ulriksen. Han er prosjektleder i fjellsikringsavdelingen hos Risa AS, og har hatt en sentral rolle i utviklingen og tilpasningen av løsningen. ●

**GI OSS EN UTFORDRING
INNEN VÅRE SPESIALOMRÅDER
– OG VI LØSER DET!**

SPRØYTEBETONG – FUNDAMENTERING – BORING – TBM

ENTREPRENØRSERVICE
Best på våre spesialområder siden 1962

entreprenorservice.no

MODUL-SYSTEM
Spesialist på
Innredningsløsninger
og utstyr til
servicebiler

**Ta kontakt for gratis
innredningskonsultasjon!**

Tel: 67 07 72 73
info@modul-system.no

MODUL-SYSTEM AS
www.modul-system.no

Kristoffer Krokrud i Kvekroken Entreprenør har bygget og bygger småkraftverk på Fosenhalvøya i Trøndelag. Regjeringens forslag til innføring av grunnrenteskatt på nesten all vannkraft, har ført til at de går en usikker fremtid i møte.

STATSBUDSJETTET:

– Skaper stor usikkerhet!

I statsbudsjettet for 2026 foreslår regjeringen å innføre grunnrenteskatt på 45 prosent, i tillegg til vanlig skatt, for eierne av småkraftverk. Dette har ført til tilnærmet full stans i utbyggingen av småkraftverk over hele landet. Og det rammer mange entreprenører hardt.

Tekst og foto: Njål Hagen – nh@mef.no

I Anleggsmaskinen nr. 8, som var på vei i trykken da statsbudsjettet for 2026 ble lagt frem, hadde vi en større sak om MEF-medlem Kvekroken Entreprenør AS fra Lesjaverk, og deres omstilling fra hytteutbygger til småkraftverk-utbygger.

Kvekroken Entreprenør ble startet opp av Knut Krokrud på slutten av 1990-tallet, og drev i mange år med utvikling og utbygging av hytteområder i Nord-Gudbrandsdal. Da det ble nedgang i hyttemarkedet for noen år siden, tok sønnen Kristoffer med seg over halve arbeidsstokken og dro til Trøndelag for å bygge småkraftverk. De har nå bygget, og bygger, flere småkraftverk på Fosenhalvøya. Selskapet har opparbeidet seg en kompetanse på dette området som er etterspurt, og de var blitt forespurt om å bygge flere nye småkraftverk med oppstart neste år.

Satt på vent

Artikkelen skulle være en gladsak om en liten entreprenør fra Gudbrandsdalen, som etter å ha blitt hardt rammet av økte renter og tilnærmet full stans i hyttemarkedet, så seg om etter andre måter å tjene penger på og for å holde de 20 ansatte i arbeid. De lastet opp laste- og varebiler, tok med seg maskiner og ansatte, og dro til Trøndelag.

Etter regjeringens fremlegging av statsbudsjettet for 2026, hvor de foreslår å innføre grunnrenteskatt på 45 prosent, i tillegg til vanlig skatt, for småkraftverk, er alle fremtidige småkraftverk-prosjekter for Kvekroken Entreprenør satt på vent.

– Dette skaper stor usikkerhet for oss og mange flere i bransjen. En måned før budsjettfremleggingen ble vi spurt om å bidra på nye prosjekter fra neste år. Disse er nå satt på vent, og vi vet ikke hva som skjer fremover. Vi er for så vidt heldige da det er bestemt at tre pågående prosjekter vi er på skal ferdigstilles, men når vi blir ferdige med disse, er alt veldig usikkert, sier Kristoffer Krokrud, på telefonen fra Fosenhalvøya.

Nødbrems

Vi tar også en prat med Jens Melheim, daglig leder i Bystøl AS. Selskapet har lang og variert erfaring med prosjektering, byggeledelse og kontrollarbeid av større og mindre vannkraftanlegg, og har blant annet prosjektert over 80 ulike kraftverk i Norge og utlandet.

– 70 prosent av omsetningen vår kommer fra småkraftverk, og da regjeringen la frem forslaget om grunnrenteskatten måtte vi dra i nødbremsen. Så langt har vi måttet permittere to ansatte, og kanskje må vi permittere flere om det ikke blir en snarlig løsning.

Regionsjef Mona Løvås i MEF Vest, forteller at det er mange MEF-medlemmer som rammes av stansen i småkraftverk-utbyggingen. MEF er i samtaler med flere politikere for å få stanset høringen om innføring av grunnrenteskatten. Dette for å få i gang prosjekter som er stanset. (Foto: Runar F. Daler)

Det er ingen som nå investerer i småkraft-utbygging, og det er veldig usikkert hvor mye arbeid vi har etter nyttår, sier Melheim.

Helt krise

Ikke bare går dette utover Kvekroken Entreprenør og andre entreprenører som utfører denne typen arbeid, men det stopper også opp arbeidet med å skaffe Norge grønn og miljøvennlig energi. Energi som kunne bidratt til å dekke opp for energibehovet som følge av regjeringens krav til utslippsfrie anleggsplasser.

Denne typen politisk styring kan nok virke uforståelig for de aller fleste av oss, men dette er bare nok et eksempel på hvor uforutsigbare arbeidsforholdene er for MEFs medlemmer og andre norske entreprenører.

– Det er flere entreprenører her i region Vest som blir hardt rammet av regjeringens forslag om innføring av grunnrenteskatt på småkraftverk. Det er også MEF-medlemmer i regionene Midt og Nord som blir rammet. Det er helt krise, sier Mona Løvås, regionsjef i MEF.

– Vi har også vært i dialog med mange leverandører, og alle melder om det samme – det er full stopp i gryteklare prosjekter. Det er også mange steder full stopp i allerede pågående utbyggingsprosjekter. Vi vet om 10 prosjekter som er stoppet, og 15 som står i fare for å bli det. Forslaget til grunnrenteskatten skal på høring, men vi i MEF har gått sammen med EBA og småkraft-leverandørene i denne saken, og vi er i tett dialog med blant annet senterpartipolitikere for at de skal presse på for å få stoppet høringen, slik at utbyggingsprosjektene kan fortsette.

– Mange av MEFs medlemmer har hatt det vanskelig lenge, og småkraftutbygging har vært et godt bidrag i trange tider, og så stopper dette også opp. Nå er kassen bunnskrapt for mange, og det er viktig å få i gang prosjektene så fort som mulig, sier Mona Løvås.

Dårlig næringspolitikk

MEF er kritisk til at regjeringen vil innføre enda en skatt på næringslivet.

Kraftverk som produserer mer enn 10 megawatt betaler grunnrenteskatt. I statsbudsjettet for 2026 foreslås det å innføre grunnrenteskatt også for småkraftverk som produserer mellom 1,5 og 10 megawatt, slik som dette småkraftverket som er under bygging på Fosenhalvøya i Trøndelag.

– Det er dårlig næringspolitikk og dårlig distriktspolitikk målrettet å tappe lokale småkraftprodusenter for penger. Småkraft krever mye anleggsdrift for å bygge og utvikle kraftanleggene, og dette vil være enda et angrep på markedet til anleggsentreprenørene våre, sier Julie Brodtkorb, adm.dir. i MEF.

Sted: Fosenhalvøya

engcon

Smart. Smooth. Efficient.

Tredje generasjons tiltrotatorsystem er den beste løsningen vi noensinne har laget.

Your move.

engcon.com/gen3

– Småkraft krever mye anleggsdrift for å bygge og utvikle kraftanleggene, og dette vil være enda et angrep på markedet til anleggsentreprenørene våre, sier Julie Brodtkorb, adm.dir. i MEF, om regjeringens forslag til grunnrenteskatten.

Ole Petter Flage, daglig leder i Flage Maskin, mener at hvis Støre og co virkelig ønsker seg det grønne skiftet, burde innsteget for grunnrenteskatten økes til 20 megawatt, og ikke reduseres til 1,5 megawatt.

Aps valgløfter

Småkraftforeninga stilte fem spørsmål som gikk ut til alle partiene som før valget var representert på Stortinget. Ifølge foreningen svarte alle partiene, og på småkraftforeninga.no gjenga de alle svarene i sin helhet. Her er svarene til Arbeiderpartiet på to av spørsmålene:

1. Hva er Arbeiderpartiets generelle holdning til småkraft?

Småkraft er en viktig del av kraftsystemet. Det er en stor fordel at Norge har et desentralisert kraftsystem med små og store anlegg over hele landet. Småkraft bidrar betydelig til norsk kraftproduksjon, med om lag 12 TWh årlig produksjon. Det er fortsatt et betydelig potensial for ny småkraft. Derfor vil Arbeiderpartiet sikre stabile og forutsigbare rammevilkår for småkraft.

4. Kan småkraftnæringa regne med stabile rammevilkår, mtp. skatter og avgifter de neste fire årene?

Ja. Arbeiderpartiet skal holde skatte- og avgiftsnivået stabilt de neste fire årene.

Slår bena under oss

– Regjeringen har gjort det igjen. Grunnrenteskatten slår bena under oss med tilbakevirkende kraft. Staten vil ta 45 prosent av verdien i kraftverkene våre, uten å betale for det. Det betyr at staten raner over 30 milliarder kroner fra private grunneiere og kraftselskaper, kommuner og fylkeskommuner, sier Anders Lenborg til Dagens Næringsliv. Han er sjef for børsnoterte Cloudberry, som bygger ut vind- og vannkraft i Norden. Cloudberry-sjefen sier til DN at han er overbevist om at innføringen av grunnrenteskatt vil hindre videre utbygging, og dermed virke stikk i strid med regjeringens mål om mer kraft. ●

GRUNNRENTESKATT

Grunnrenteskatt er en skatt på ekstrainntekter fra bruk av naturressurser. Skattegrunnlaget er kun den delen av inntekten som kommer fra bruken av naturressursen, ikke den verdiøkningen arbeidskraft eller kapital tilfører i produksjonsprosessen.

I Norge er det grunnrenteskatt på olje og gass, kraftproduksjon som vannkraft og vindkraft og på havbruk.

De siste ti årene har kraftverk med kapasitet på mindre enn 10 megawatt sluppet grunnrenteskatt. Regjeringen vil nå at flere hundre småkraftverk på mellom 1,5 megawatt og 10 megawatt også skal betale denne grunnrenteskatt, som i dag bare gjelder kraftverk på over 10 megawatt.

– Vi lever i en tid der landet trenger mer kraft. Strømmen er dyr og prisen er uforutsigbar nå. Det blir ikke mer kraft av å gjøre det mindre lønnsomt å bygge kraft. Vi har en søkkrik stat. Det er ikke penger staten mangler. Staten må slankes og vi i næringslivet vil være mer i fred til å gjøre jobben. Det er latskap å lete høyt og lavt etter nye skatter. Vi trenger kutt i regler og administrasjon fra politikerne, sier hun.

Ifølge MEFs siste medlemsundersøkelse er det mye ledig kapasitet i anleggsbransjen nå.

– Vi trenger at næringslivet lokalt har muskler til å investere. Fra før sliter vi med høye renter og lite boligbygging. Samferdselsutbygginger har blitt kuttet. Kommuneøkonomien er trang. Alt dette tar jobber fra entreprenørene. Det siste vi trenger er mindre lønnsomt næringsliv i distriktene der entreprenørene våre holder til, sier MEF-sjefen.

Helt feil skattepolitikk

MEF-medlem Flage Maskin på Voss er for tiden involvert i totalt ni kraftstasjon-prosjekter, og regjeringens forslag kan få stor betydning for selskapet i tiden fremover.

– Vi er en bedrift med 100 ansatte, hvor 70 til 80 prosent er involvert i kraftutbygging. Flere av prosjektene våre er på listen over småkraftstasjoner som kan bli terminert. Skjer dette, kommer det til å få stor betydning for oss, sier daglig leder Ole Petter Flage. De ni prosjektene strekker seg fra Bodø i nord til Bykle kommune i Agder i sør, og selskapet utfører omfattende grunnarbeider på flere av disse.

– Hvis Støre og co. virkelig ønsker seg det grønne skiftet, burde innsteget for grunnrenteskatten økes til 20 megawatt, og ikke reduseres til 1,5 megawatt. Da ville det blitt satset mer på miljøvennlig vannkraft. Med budsjettforslaget blir det ikke lønnsomt å produsere kraft i mindre kraftstasjoner, som igjen vil føre til konkurser blant småkraftverkene. På meg virker det som en bevisst handling, for heller å bruke en masse penger på ulønnsomme prosjekter, for eksempel havvind. Forslaget med å innføre grunnrenteskatten på all vannkraftproduksjon på over 1,5 megawatt, viser jo bare at skattesystemet i Norge er helt feil, sier en frustrert og oppgitt Ole Petter Flage.

Takker stortingsflertall for grunnrente-stans

Rett før dette bladet skulle trykkes var det pressekonferanse på Stortinget. Her kom det frem at Senterpartiet går sammen med de borgerlige partiene, og sammen stopper de Arbeiderpartiets forslag om å innføre grunnrenteskatt på småkraftverk.

Tekst og foto: Njål Hagen – nh@mef.no

Senterpartiet går nå sammen med Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig folkeparti og Venstre. Sammen holdt de pressekonferanse i Stortinget onsdag 5. november.

– Takk til Vedum og Sp for å ha reddet oss fra nok en skatt, som i en allerede hardt presset anleggsbransje, hadde fjernet mange jobber fra bransjen, sier Julie Brodtkorb, adm.dir. i Maskinentreprenørenes Forbund (MEF).

Høyre trekker frem anleggsbransjen

– Enigheten handler om at gravemaskinene kan gå i gang igjen, sa Aleksander Stokkebo (H) på pressekonferansen

MEF-Julie er godt fornøyd

– MEF har mange entreprenører som er svært bekymret for

MEF-sjefen er veldig godt fornøyd med at Senterpartiet, med Vedum i spissen, og de borgerlige partiene stopper innføringen av grunnrenteskatt på småkraftverk som Arbeiderpartiet ville innføre. (Foto: privat/Facebook)

markedet med Arbeiderpartiets nye skatte-sjokk på næringslivet. Mer skatt på småkraft gjør det ulønnsomt å bygge ut kraftproduksjon. Det er dårlig næringspolitikk. Det er dårlig energipolitikk. Derfor er jeg veldig glad for at flertallet på Stortinget parkerer denne saken nå, sier Julie Brodtkorb.

– Anleggsarbeid er en stor del av kraftutbygging. Mindre kraftutbygging ville vært et angrep på markedet til entreprenørene våre. Det siste entreprenørene trenger nå er mindre anleggsarbeid etter flere år med rekordlav boligbygging og kutt i veibygging, avslutter en engasjert MEF-sjef. ●

A JOHN DEERE COMPANY

WIRTGEN GROUP

Originaldelar!

parts.wirtgen-group.com

CLOSE TO OUR CUSTOMERS

WIRTGEN GROUP Originaldelar er av førsteklasses kvalitet, de er tilpasset og utviklet akkurat for din maskin. Gevinsten er enklere installasjon og lengre levetid. Utnytt kvaliteten, kunnskapen og løsningene fra din originalprodusent.

www.wirtgen-group.com

WIRTGEN / VÖGELE / HAMM / KLEEMANN / BENNINGHOVEN

Stangelands største!

Stangeland Maskin har mottatt sin største hjullaster noensinne, en CAT 988 XE med en egenvekt på 58 tonn. Maskinen skal settes i arbeid på Rogfast, hvor verdens lengste og dypeste undersjøiske tunnel er under bygging.

Tekst: Redaksjonen - am@mef.no

Prosessen fra forespørsel til signert avtale skal ha gått svært raskt. Maskinen ble hentet fra Pon Equipment på Berger og transportert til Sandnes for klargjøring. Her sto mekanikere fra Pon klare, og sørget for at maskinen ble gjort klar på kort tid.

– Dette er en maskin som skal jobbe under ekstreme forhold, midt i det verste sjøråket på Kvitsøy. Da er det viktig å forberede maskinen på best mulig måte, sier daglig leder Tommy Stangeland.

Ekstra overflatebehandling

For å sikre optimal drift under de krevende forholdene på Rogfast,

Cat 988XE ble nylig levert til Stangeland Maskin. Fra venstre: Kay Tjora, Hallgeir Moen, Tom Maegdefessel og Frank Weiby. (Foto: Stangeland Maskin)

har Stangeland valgt å gjennomføre en ekstra overflatebehandling i egen lakkhall.

Hver del av maskinen maskeres, før det påføres to lag silkematt klarlakk, etterfulgt av dekor og et siste topplag med Tektyl for ytterligere beskyttelse mot det tøffe miljøet. Ifølge Stangeland gjøres dette tiltaket for å sikre driftssikkerhet, lengre levetid og lavest mulige driftskostnader.

– Når vi tar i bruk CAT 988 XE på Rogfast, handler det om mer enn bare store maskiner og ny teknologi. For oss er det viktig å gjøre jobben skikkelig, med folk som bryr seg og utstyr som tåler røff bruk. Vi tror på å finne gode løsninger, ta vare på maskinene våre og sørge for at arbeidet går trygt og effektivt for seg. Med denne hjullasteren er vi godt rustet for oppgavene som venter, avslutter Tommy Stangeland. ●

Vi sender samme dag!

33 33 11 33 ems@ems.no
www.ems.no

Pumper til rett pris og rett tid.

NYHET!

HELT NYE ISUZU D-MAX

TØFFERE, SMARTERE, SIKRERE

**BILER PÅ LAGER
FOR RASK
LEVERING!**

ISUZU

Tøffest i klassen • isuzu.no

Nye Isuzu D-Max er utstyrt på nivå med topp moderne personbiler. Ta plass og opplev bl.a. nye el.justerbare premium skinnseter, trådløs Apple CarPlay, adaptive cruise control, 8 høyttalere, justerbart skinnratt – alt for å skape den beste kjøreopplevelsen. Isuzu er markedets sikreste Pick-Up, belønnet med 5 stjerner i Euro NCAP. Velg mellom: Pick up, Black Edition, Trooper, Magnum og Arctic Truck.

Fra kun kr 619.900,- inkl mva. (herav mva kr 90.108,-)

LEASINGKAMPANJE

3.481,-*

PR.MND. EKS. MVA.

**KJØP
FØR
AVGIFTS-
ØKNING**

**NORGES MEST SOLGTE
PICKUP-MODELL HITTIL I ÅR.**

* Isuzu D-MAX 4-dørs automat BLACK EDITION

*Vilkår leasing: 4 dørs automat Black Edition. Månedsbetrag kr 3.481,- eks. mva. Kjørelengde: 36 mnd./15.000 km pr. år. Startleie: 100.000,- eks. mva. Etablering: 4.795,-. Nominell rente: 6,95%. I tillegg kommer årsavgift, forsikring og termingebyr på 95,- kr. pr. mnd. Vinterhjul, matter, bedliner og understellbehandling er inkludert. Frakt og leveringskostnader kommer i tillegg.

NYHET!

ISUZU EL-PICK UP!

4X4
FIREHJULSTREKK

**1000
KG**
NYTTELAST

**3500
KG**
HENGERVEKT

**ISUZU D-MAX EV 5-SETER
FRA KUN 739.900 INKL. MVA.**

REKORDMANGE BESTILLINGER ALLEREDE MOTTATT!

Årets lærebedrift 2025 – MEF Skog: Holth Skogsdrift AS

Skogkjemppe med hjerte for de unge

21 år gammel startet Jan Birger Holth opp i skogen med én lassbærer. Snart 40 år senere, er Holth Skogsdrift blant landets største skogs-entreprenører, med stort fokus på rekruttering og opplæring. Nå er firmaet kandidat til Årets lærebedrift.

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

– Jeg skulle egentlig bli bonde, og hadde tenkt å ta over gårdsdriften her, sier Jan Birger Holth med et smil, da vi møter ham hjemme på Rømskog i Aurskog-Høland kommune.

Høsten 1988 fikk han imidlertid et tilbud som skulle prege resten av livet. Onkelen hans, som kjørte hogst-maskin, trengte en ny lassbærersjåfør, og spurte om nevøen ville begynne å kjøre for ham, forutsatt at han gikk til innkjøp av en lassbærer selv.

– Helt fra jeg kunne krype, hadde jeg vært med fatter'n ut i «skauen» med motorsag og traktor, så jeg hadde jo tømmerstokken «i blodet». Etter litt betenkningstid, sa jeg derfor «ja», forteller han.

– Fordi fatter'n stilte eiendom i pant, fikk vi et valutalån med rente på drøyt 7 prosent, som var omtrent halvparten av normalt rentenivå på den tida. Så jeg bestilte maskinen, som kosta 1,3 millioner kroner. For å få valutalån var det krav om å ha et AS, og det var bakgrunnen for at selskapet ble stiftet allerede da.

Tro på det grønne skiftet

Noen år senere fikk onkelen helseproblemer, og Jan Birger overtok hogstmaskinen hans. I 1997 overtok han også et tynningslag, og plutselig hadde han fire maskiner og seks ansatte.

Etter mange års målrettet satsing på ungdom, rekruttering og kompetanse, er Holth Skogsdrift nå nominert til prisen for Årets lærebedrift. Her er, fra venstre, OKAB-konsulent John-Are Silset, lærling Annika Holth og daglig leder Jan Birger Holth.

Holth Skogsdrift AS har nå 21 skogsmaskiner og 26 heltidsansatte, pluss noen innleide, og er en stor aktør i bransjen.

«Helt fra jeg kunne krype, hadde jeg vært med fatter'n ut i skauen med motorsag og traktor, så jeg hadde jo tømmerstokken i blodet.»

Jan Birger Holth, daglig leder i Holth Skogsdrift AS

– Deretter gikk det egentlig slag-i-slag. Snart var jeg oppe på 10-12 maskiner, og jeg kjørte nærmest døgnet rundt. I 2014 inngikk jeg en avtale med Glommen Mjøsen Skog, som jeg siden har hatt tett samarbeid med. Det har gitt oss en tryggere og mer forutsigbar hverdag. Nå er vi oppe i rekordmange 21 maskiner og 26 heltidsansatte, pluss noen innleide, forteller han.

– Oppturen startet for drøyt ti år siden, da tømmerprisene begynte å stige, og siden har det stort sett fortsatt oppover. Vi ser også lyst på framtida, og har stor tro på det grønne skiftet. Det er jo en fornybar ressurs vi driver med.

Artig å bli lagt merke til

Etter mange års målrettet satsing på ungdom, rekruttering og kompetanse, er Holth Skogsdrift nå nominert til prisen for Årets lærebedrift. Daglig leder Jan Birger Holth legger ikke skjul på at han setter pris på utmerkelsen.

– Det er klart det er veldig moro å bli nominert. Ikke minst med tanke på at det er bransjen og kollegaene

som står bak nominasjonen, sier han og sikter til at det er MEFs skogstyre som har pekt ut bedriften som kandidat til den gjeve prisen.

– Det er jo artig at man blir lagt merke til på denne måten. Og det er ingen tvil om at lærlinger og rekruttering er viktig for oss. Det er jo fremtiden, sier han.

Stor investering

– Hvorfor tar dere egentlig inn lærlinger?

– Det er naturligvis for å sikre arbeidskraft. I tillegg

HOLTH SKOGSDRIFT AS

Nominert av: MEF avdeling Skog

Hjemsted: Rømskog, Akershus

Omsetning 2024: Ca. 52,5 millioner kroner

Antall ansatte: 26

Antall lærlinger: 4 (15,4 % av arbeidsstokken)

Lærlinger i hvilke fag: 4 i skogfaget

Antall som har tatt fagbrev siste tre år: 3

Sted: Rømskog

Far og datter: Lærling Annika Holth og daglig leder Jan Birger Holth.

er det interessant og givende å lære opp neste generasjon fagarbeidere i skogen. Når vi tar dem inn som unge lærlinger, får vi også forma dem som vi ønsker. Å få en gammel hund til å sitte er ikke så lett; da er det enklere med en valp, smiler Jan Birger, som understreker at det ikke er krav om lærlinger i skogsbransjen.

– Selv om det ikke er krav om det, ønsker vi å ha det. Overfor ulike oppdragsgivere er det dessuten fint å kunne svare ut at man har lærlinger og er med å sikre bransjen for framtida, sier bedriftslederen.

«Jeg trives veldig godt i skogen. Det er et inkluderende miljø her, og aldri noe drama. Dette er også en trivelig bedrift å være lærling i, med et kjempegodt arbeidsmiljø, mange unge og dessuten en høy andel jenter.»

Annika Holth, lærling i Holth Skogsdrift AS

Han er tydelig på at lærlingeordningen innebærer en betydelig, men nødvendig kostnad.

– Det er en stor investering å ta inn lærlinger. En hogstmaskin koster 6,5 millioner kroner, og læreplasen er jo kun i maskinen – det er ikke noe grøftejobb man kan sette lærlingene til. Så det sier seg selv at timekostnaden blir høy, men skal man jobbe for å sikre framtida for bransjen, så er dette en kostnad man må ta.

Må trives i eget selskap

– *Hvilke egenskaper ser dere etter når dere tar inn lærlinger?*

– Det er en fordel om de har en lokal tilknytning, for da er sannsynligheten større for at de blir værende her etter endt læretid, sier Jan Birger, som først og fremst er opptatt av mennesketype når han skal ha inn ansatte.

– De bør jo ha en interesse for dette. Aller helst bør de føle seg ordentlig hjemme når de er ute i skauen. Det er viktigere enn at man for eksempel har kjørt mye traktor. I skauen må man ha roen og tålmodigheten, og man må trives i eget selskap. Det er også en fordel om de har en viss grad av selvstendighet, er litt tøffe og tør å ta tak i ting.

– Karakterer tar jeg vel en kjapp titt på, men uten å tillegge det noe særlig vekt. Fravær legger vi derimot godt merke til. Hvis fraværet er høyt, så er det «rødt flagg», sier bedriftslederen. Han understreker også at de fleste lærlingene har vært på utplassering i bedriften tidligere, og at han dermed har blitt litt kjent med dem før de begynner i læra.

Lav terskel for å spørre

– *Hvordan følges lærlingene opp?*

– Jeg, som faglig leder, har det overordnede ansvaret, men i praksis er den man jobber sammen ute med i felt – makkeren – ganske sentral i oppfølgingen. Hvis lærlingen kjører lassbærer, må personen i hogstmaskina følge opp litt ekstra, og omvendt, sier Jan Birger.

– Vi er bevisste på hvem lærlingene kjører med, og sender dem med erfarne og motiverte sjåfører, som vi vet gir tilbakemeldinger på en god måte. I løpet av læretida har lærlingene gjerne flere forskjellige

makkere, noe som sørger for at de får ulike innspill og dermed bedre opplæring.

– Vi er veldig opptatt av at det skal være lav terskel for å spørre, hvis det er noe man lurar på. En stor fordel med dagens mobiltelefoner, er at det går an å bruke videotelefoni, som Facetime. På den måten kan vi se og hjelpe til mens de sitter i maskinen ute i skogen.

– I tillegg følges lærlingene opp av Opplæringskontoret for anleggs- og bergfagene (OKAB), som vi har et veldig godt samarbeid med. Minst to ganger i året har de samtaler med opplæringskonsulent John-Are Silseth fra OKAB, sier han.

Stortrives som lærling

Annika Holth, datteren til Jan Birger, er en av fire lærlinger i Holth Skogsdrift. Hun stortrives, både i bransjen og bedriften.

– Jeg trives veldig godt i skogen. Det er et inkluderende miljø her, og aldri noe drama. Dette er også en trivelig bedrift å være lærling i, med et kjempegodt arbeidsmiljø, mange unge og dessuten en høy andel jenter, sier hun.

– De ansatte her er flinke til å informere og lære meg opp. Jeg kjører lassbærer for tida, og flere ganger daglig prater jeg med han som kjører hogstmaskina. Jeg prøver å være flink til å spørre om alt mulig, og få inn litt læring så ofte som mulig. Da er det veldig praktisk å bruke SnapCall eller Facetime.

Imponerende for en skogsbedrift

OKAB-konsulent John-Are Silset har hatt tett samarbeid med Holth Skogsdrift i mange år. Han mener bedriften skiller seg positivt ut når det gjelder rekruttering og opplæring.

– Det er tydelig at det å ta inn ungdom og kunne lære dem opp og forme dem, betyr mye for daglig leder Jan Birger Holth. I denne bransjen er det stort sett ikke noe krav om å ta inn lærlinger, men Holth Skogsdrift gjør det likevel, fordi de virkelig ønsker å gi ungdom mulighet til å jobbe i skogen, sier han.

– Bedriften har tatt inn mange lærlinger de siste årene. I dag har de hele fire stykker, noe som er imponerende for en skogsbedrift. Oppfølgingen og opplæringen i Holth Skogsdrift er av topp klasse. Det viser også resultatene på fagprøvene, og tilbakemeldingene fra lærlingene, fortsetter Silset.

– Selv om Jan Birger står registrert som faglig leder, er det også mange andre som bidrar i opplæringen. Lærlingene deltar dessuten på ulike sosiale og faglige aktiviteter som bedriften gjennomfører i løpet av året, avslutter han. ●

Annika Holth er en av Holth Skogsdrifts fire lærlinger. Hun stortrives både i bransjen og bedriften.

Jan Birger Holth trykker opp gensere med alle skogsmaskinene han har hatt. Denne er ny, og viser maskinhistorikken helt fra 1988 til 2025.

Ved å kåre **Årets lærebedrift** ønsker Maskin-entreprenørenes Forbund (MEF) å premiere foretak som i særlig grad har utmerket seg i sitt arbeid med oppfølging av lærlinger og/eller lærekandidater. MEF håper at prisen kan bidra til å synliggjøre det viktige utdanningsarbeidet som gjøres av næringslivet, og at den vil inspirere og motivere bransjen som helhet. Kåringen av **Årets lærebedrift 2025** finner sted i januar på Anlegg Norge 2026.

NGI-FORSKER I STYRET TIL ECHA

Forsker ved NGI - Norges Geotekniske Institutt, Hans Peter Arp, er en av verdens fremste eksperter på kjemisk forurensning. Nå skal miljøkjemikeren påvirke kjemikaliepolitikken i Europa gjennom styrearbeid i European Chemicals Agency (ECHA).

- Det er svært sjelden at en miljøkjemiker har så mye å si om kjemikaliepolitikken og regelverk i Europa. I ECHA-styret vil jeg være én av to som ikke representerer den kjemikaliepolitiske posisjonen

fra et EU-land eller fra kommisjonen, sier Arp.

Som miljøkjemiker har Arp ekspertkunnskap knyttet til blant annet kjemikalier som hoper seg opp og blir værende i naturen, PFAS (per- og polyfluorerte alkylstoffer) og plastforurensning.

NY SJEF FOR SKANSKA HUSFABRIKKEN

Henning Hamland er ansatt som ny administrerende direktør for Skanska Husfabrikken. Han kommer fra stillingen som Vice President Production Technology i Aker Solutions på Verdal.

Husfabrikken er en spydspiss for Skanskas satsing på industrialisert bygging og utvikling. Selskapet har fra etableringen i 1946, utviklet seg fra å være en ferdighusprodusent til å bli en ledende totalentreprenør på element- og modulbygg. Fabrikken har i dag om lag 110 ansatte. Hamland starter i stillingen 01.02.2026.

NY KONSERNSJEF I OBOS

Marianne Gjertsen Ebbesen er ansatt som ny konsernsjef i OBOS. Hun er i dag konserndirektør i selskapet og erstatter Daniel Kjørberg Siraj. Hun starter i jobben 1. desember 2025.

Den nye toppsjefen i OBOS kommer fra jobben som konserndirektør for Boligutvikling Trehus i Norge og Sverige. Marianne Gjertsen Ebbesen har vært i OBOS snart sju år og har tidligere vært konserndirektør for Bank og Boligkjøpsmodeller. Ebbesen har tidligere hatt topplederstillinger i DNB og Nordea.

NY SALGSSJEF I RAMIRENT

Ramirent fortsetter å satse på intern kompetanse og utvikling. Etter flere år i selskapet trer nå Jannicke Lindseth inn i rollen som salgssjef for region MidtNord.

Lindseth har vært en del av Ramirent siden mai 2021, og har gjennom sitt engasjement, sterke relasjonsbygging og forståelse for kundebehov markert seg som en sentral bidragsyter i regionen.

ABAX

Optimaliser bedriften med maskin- og utstyrsporing fra ABAX

50
ÅR

Aase Landbruk a.s

SMS AGRO

MASTEK
AGRI MACHINERY & INNOVATION
Engineering for a Greener Future

ELHO
ALWAYS AHEAD

STRAUTMANN

MCCORMICK
Power Technology

AASE LANDBRUK AS

Aase Landbruk er importør og leverandør av en rekke kjente merkevarer. Vi har fokus på kvalitet og effektivisering for bonden - i tillegg til fornuftige priser og god service.

Med fire avdelinger i spredt nasjonalt - kan vi levere utstyr til deg uansett hvor i landet du befinner deg.

Ta kontakt for veiledning og tilbud!

<https://www.aaselandbruk.no/>

46815128

[aase.landbruk.as](https://www.aaselandbruk.no/)

Kenneth Dale i KDA Rørservice utfordrer de etablerte gigantene i VA-markedet.

Tar opp kampen med de store

KDA Rørsystemer AS er nykommeren som utfordrer de etablerte gigantene i VA-markedet. Med bakgrunn fra grøfta og en god dose pågangsmot, ønsker gründer og daglig leder Kenneth Dale å gjøre hverdagen enklere for anleggsfolk.

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

– Det var samboeren min som sa det rett ut: Enten starter du for deg selv, eller så slår du det helt fra deg, forteller Kenneth med et smil.

– Jeg hadde passert 50, så det var liksom nå eller aldri.

Fra enmannsbedrift til landsdekkende leverandør

Kenneth Dale er utdannet rørlegger, men han har ikke kunnet jobbe fysisk med faget på lenge, på grunn av sviktende knær. Etter mange år i ventilasjonsbransjen, tok han steget for et par år siden og etablerte KDA Rørsystemer AS, en uavhengig VA-grossist med base i Ålesund.

– Jeg startet alene i november 2023, og frem til mai i år har det stort sett gått i ventilasjon og rørisolering. Men i april i år åpnet vi grossistutsalget her i Ålesund, jeg hentet inn en ansatt til, og siden har det virkelig gått unna, smiler han.

KDA leverer hovedsakelig til maskinentreprenører, landbruk og havbruksnæringen, og har allerede begynt å få oppdrag over store deler av landet. Uka etter at Anleggsmaskinen er på besøk, går turen til Svartisen med leveranser til et landbasert oppdrettsanlegg, og snart står et enda større prosjekt sør for Harstad for tur.

– Vi kan levere overalt. Markedsområdet er hele Norge, selv om vi naturlig nok har mest aktivitet her i

Markedsområdet er hele Norge, selv om det naturlig nok er mest aktivitet i Møre og Romsdal foreløpig, ifølge bedriftslederen.

KDA Rørsystemer har optimalisert transporten av sine produkter ved å kjøre «pipe in pipe» – altså rør inni rør.

Møre og Romsdal foreløpig. Vi tilbyr riktige produkter, god service, korte responstider – og rask levering.

Norskeid og prisdyktig

Kenneth Dale er tydelig på hva som skiller KDA fra de store aktørene, som Ahlsell, Brødrene Dahl og Heidenreich.

– Vi er ikke så topptunge, og det gir oss en fordel på pris. Kvaliteten er den samme; vi leverer både norske rør fra Hallingplast, Pipelife og anerkjente produkter fra Polen og Finland. Alt med nødvendige godkjenninger, forteller han, og legger til at han er opptatt av å bidra til norsk verdiskaping.

– Vi er en norskeid bedrift, i motsetning til de store aktørene. Pengene blir igjen i kommunen. Det synes jeg er viktig.

Miljøbevisst

Foruten bakgrunn som rørlegger, har gründeren også erfaring fra anleggsbransjen. Han har blant annet

– Det blir lange dager. Jeg jobber stort sett 16 timer i døgnet, men jeg trives jo med det. 99,9 prosent av tida er det bare gøy og spennende, sier gründer og daglig leder Kenneth Dale.

vært maskinfører hos lokale UFO Entreprenør, som senere ble kjøpt opp av Veidekke.

– Jeg har kjørt mye gravemaskin og lagt mye rør. Jeg vet hva som fungerer, og hva som ikke gjør det, sier han.

Industri- og næringsbygg

Moelven avd. Soknabruket

Scan QR-koden og se mer!

FjøsSystemer Bygg er kjent for sine kostnadseffektive bygg med kort byggetid – lagerbygg, redskapshus og industribygg, både isolerte og uisolerte. Våre bygg har en effektiv og kostnadsbesparende konstruksjon med god arealutnyttelse, og vi tilbyr skredderbygde løsninger til fast pris.

Ta kontakt for informasjon, tilbud eller en uforpliktende prat. FjøsSystemer Bygg, Losnabakkan 50, 2634 Fåvang. Telefon 02634. E-post: bygg@fjossystemer.no

fjossystemer.no **FJØSSYSTEMER**

Den unge bedriften leverer det meste av rør, tilbyr prosjektering innen VA og tekniske fag, og har verktøy og hjelpemateriell tilpasset entreprenørenes behov. – Vi har egentlig alt en entreprenør trenger – og litt til, sier Kenneth Dale fornøyd. Her med et teleskopisk varerør for bakkekran.

Kanskje det var der han plukket opp ideen om praktisk og miljøvennlig transport av rør.

KDA Rørsystemer, som for øvrig er Miljøfyrtårn-sertifisert, har nemlig optimalisert transporten av sine produkter ved å kjøre «pipe in pipe» – altså rør inni rør.

– På den måten slipper vi å transportere så mye luft. Det er fornuftig både økonomisk og klimamesig, sier Dale.

– Vi bestilte nettopp tre biler fullstappet med rør, med dimensjoner fra 1000 mm og ned til 110 mm. Lageret vårt har vel nå en utsalgsverdi på rundt fire millioner kroner, og det vokser stadig.

Ambisjoner og fremtidsplaner

Gründeren legger ikke skjul på at han har ambisjoner for bedriften.

– Målet er å bli den største VA-grossisten i Møre og Romsdal, og etter hvert etablere oss i Nord-Norge. Så får vi se hvor det bærer videre, sier Dale.

– Vi undersøker litt rundt Bodø-Harstad-området. Det er mye utbygging der for tiden, og få konkurrenter, så det kan muligens være et fornuftig sted å etablere seg, forteller han.

KDA Rørsystemer har uansett hatt en rivende utvikling så langt. Siden april i år har bedriften passert 16 millioner kroner i omsetning, hvorav mesteparten stammer fra salg i august og september.

– Vi har allerede tredoblet målene jeg satte for hele 2025. Det er helt fantastisk, sier han entusiastisk.

En utfordrer med bein i nesa

Likevel er den ambisiøse bedriftslederen klar over at det ikke er lett å bryte inn i et marked dominert av rammeavtaler og etablerte aktører.

– De store entreprenørene er vanskelige å komme inn på, da de som oftest er bundet til rammeavtaler. Men det er klart; rammeavtalene går jo ut før eller siden, og da håper vi å kunne være med i kampen, sier han.

– Når det gjelder de litt mindre entreprenørene, får vi inn stadig flere av dem som kunder. Nå nærmer det seg nytt år, så de neste månedene skal vi jobbe med å inngå rammeavtaler med dem.

Lange dager, men mest gøy

KDA Rørsystemer leverer fraktfritt i Ålesund og omegn, har egne biler, men samarbeider også med transportører. Bedriften tilbyr også prosjektering innen VA og tekniske fag, og har verktøy og hjelpemateriell tilpasset entreprenørenes behov.

– Vi har egentlig alt en entreprenør trenger – og litt til, sier Dale fornøyd.

Han legger imidlertid ikke skjul på at satsingen har kostet.

– Det blir lange dager. Jeg jobber stort sett 16 timer i døgnet, men jeg trives jo med det. 99,9 prosent av tida er det bare gøy og spennende. Målet har hele tiden vært å skape noe selv. Den dagen jeg går av med pensjon, håper jeg at jeg kan slå meg selv på skuldra og være tilfreds med det jeg har oppnådd, avslutter han. ●

Torsdag 18. til lørdag 20. juni 2026 arrangeres MEFA i Trondheim i Granåsen. (Foto: Runar F. Daler)

MEFA tilbake i Granåsen i 2026

MEFA – MEFs anleggsutstilling i Trondheim – er tilbake i Granåsen skisenter, og vil neste år bli arrangert fra torsdag 18. til lørdag 20. juni.

Tekst: Njål Hagen – nh@mef.no

MEFA har vært arrangert i Granåsen seks ganger, forrige gang i 2014. Siden den gang har messen vært arrangert både på Leangen travbane og E. C. Dahls Arena.

– I 2026 er vi tilbake i Granåsen, vi gleder oss til tre dager med utstilling av anleggsmaskiner og -utstyr i fantastiske omgivelser. Her lukter det gull, sier Øyvind Bergset, regionsjef i MEF.

Avsluttes lørdag

Sist det var MEFA i Trondheim, var det over 12 000 besøkende fordelt over de tre messedagene.

– Denne gangen gjør vi en liten endring; messen åpnes på torsdag, i stedet for fredag, og avsluttes på lørdag, sier Bergset.

Ifølge Bergset vil de snart begynne å sende ut invitasjoner til alle leverandørene til anleggsbransjen, og han oppfordrer alle til å sette av 18.-20. juni til MEFA 2026 i Trondheim allerede nå.

EuroTeknikk
PART OF **SULO** GROUP

Sandsilo/strøsingel

**Bestill NÅ
for levering
i vinter!**

Våre sandsiloer har ståltak med grabbefeste som standard og er klargjort for montering av varmeelementer.

Kommer i 5m³ og 8m³, og stativene kan leveres i ulike høyder (1,5m, 2,0m og 3,0m).

info@euroteknikk.no • tlf. 400 06 130

www.euroteknikk.no

Rimol Miljøpark er landets mest høyteknologiske mottak for rensing og resirkulering av forurenset masse. Anlegget mottar mellom 150 000 og 200 000 tonn masser i året.

Rydder fra fortiden og bygger for fremtiden

Hvert år deponeres tre millioner tonn forurensede masser i Norge. Det tilsvarer et areal på størrelse med Frognerparken fylt opp tre meter i høyden hvert år. Ved Rimol Miljøpark i Trondheim tar de imot forurenset masse og renser den på en miljømessig forsvarlig måte.

Tekst og bilder: Njål Hagen – nh@mef.no

Rimol Miljøpark i Trondheim eies av AF Gruppen, og er landets mest høyteknologiske mottak for rensing og resirkulering av forurensede masser. Her tas det imot alt av forurensede masser, sandfang- og feiemasser, betong og asfalt.

Det ble etablert deponi på området, som ligger ved Sjetnan Nedre, på Tiller, sør for Trondheim, i 2011, og siden 2012 har de drevet mottak, mellomlagring og behandling av forurenset masse.

Massene blir mekanisk og kjemisk behandlet for å oppnå høyest mulig gjenvinningsgrad. Massene som renses og gjenvinnes blir blant annet brukt som

ny strøsand, matjord eller sertifisert tilsetning til ny asfalt og betong.

Totalleverandør

Vi besøker anlegget en flott høstdag, og blir møtt av Magnus Stedenfeldt, avdelingsdirektør Miljøpark, Sturla Sørhøy, daglig leder Rimol Miljøpark, og Mads Pettersen, leder for sirkulære løsninger i AF Decom. Tilstede er også Odd Einar Nørjordet, produksjef hos Kiesel Norge AS. Han har nylig levert et Tesab TS1550 sikteverk hit.

– Kiesel Norge har utvidet virksomheten til også å

Odd Einar Nørjordet (t.v.), produksjef hos Kiesel Norge AS, og Sturla Sørhøy, daglig leder Rimol Miljøpark, foran det nye Tesab TS1550 2-dekkssikte. – TS1550 er kjent for å levere høy ytelse, også i krevende og klebrige masser. Den store sikteflaten og robuste konstruksjonen gjør at massene sorteres effektivt, noe som gir et rent og kvalitetsmessig stabilt produkt, forklarer Nørjordet.

God stemning rundt bordet. Fra venstre: Magnus Stedenfeldt, avdelingsdirektør Miljøpark, Mads Pettersen, leder for sirkulære løsninger, Sturla Sørhøy, daglig leder Rimol Miljøpark, og Odd Einar Nørjordet, produksjef hos Kiesel Norge AS.

dekke pukk, knusing, sikting og vasking, og det med maskiner fra Tesab, Lippmann og McLanahan. Det gjør oss i dag til en totalleverandør for hele verdikjeden innen massehåndtering og gjenvinning, sier Nørjordet.

Pioneranlegg

Rimol Miljøpark har siden etableringen vært en pioner innen rensing og resirkulering av forurensede masser. Anlegget mottar mellom 150 000 og 200 000 tonn masser i året, hvorav det aller meste kommer fra Trondheimsregionen.

– Vi håndterer alt fra lettere forurenset masse til farlig avfall. Rundt 80–100 prosent av de forurensede massene blir gjenvunnet. Var også tillatelse til å rense farlige masser, og kun om lag 20 prosent av disse går

til deponi etter behandling, forklarer Sturla Sørhøy.

AF samarbeider tett med Sintef og Rambøll for å utvikle nye prosesser som kan ta gjenvinningen enda et steg videre.

– Teknologien forbedres kontinuerlig, og vi henter inn erfaringer fra både forskningsmiljøer og entreprenører som bruker produktene våre i felt. Målet er videreutvikling av teknologi for å oppnå mest mulig gjenvinning av masser gjennom fullskala rensing, sier Magnus Stedenfeldt.

VEITEKNISK INSTITUTT TILBYR MÅLING AV

STØVNEDFALL OG STØY FRA PUKKVERK

Våre målinger er i henhold til krav i Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften Kapittel 30).

VEITEKNISK INSTITUTT

Alt innen teknologi og infrastruktur

Fjordveien 3, 1363 Høvik | Tlf: 67 10 10 90 | E-post: post@veiteknisk.no

VÅRE KONSULENTER:

- har lang erfaring
- kan engasjeres på timebasis
- reiser landet rundt på målinger

Bildet ble tatt i forbindelse med igangkjøringen av Tesab-verket. TS1550 har bred innmatingsåpning, siktekasse på 4,88 m x 1,53 m og veier 32,6 tonn. Maskinen ble levert med full igangkjøring, operatørutpløring med teknisk gjennomgang og dokumentasjon. Kiesel tilbyr telematikk-løsning for løpende overvåkning av driftstimer, serviceintervaller og nøkkeltall.

Sirkulær asfalt på E39

Tidligere i høst bidro også Rimol Miljøpark med råstoff til Statens vegvesens testprosjekt med sirkulær asfalt på E39 i Heim kommune.

Her ble det lagt 430 meter med asfalt som besto av over 60 prosent resirkulerte gravmasser, som var vasket og sortert ved Rimol Miljøpark. Resten var gjenbruksasfalt, filler og bitumen.

I forbindelse med prosjektet skrev Veivesenet i en melding at det lenge har vært gjenbrukt gammel asfalt, men dette prosjektet tar gjenbruket et skritt videre. Nå ser etaten på hvordan gravmasser fra byggeprosjekter kan brukes som ressurs i nye veier.

Forsøket følges opp med årlige spor- og jevnhets-

målinger, og resultatene skal sammenlignes med tradisjonell asfalt. Prosjektet er et samarbeid mellom Statens vegvesen, NCC og Kontrollordningen for asfaltgjenvinning.

Lavere CO2 og mindre naturinngrep

Hvert år deponeres tre millioner tonn forurensede masser i norske deponier. Det er masser som burde og kunne vært gjenbrukt. Både deponier og uttak av masser er arealkrevende.

Som et ledd i arbeidet med å gjenbruke mer masser, har AF og Betong Øst gått sammen om å etablere betongproduksjonsanlegg i miljøparken. Tilslaget til denne produksjonen er rensede masser, noe som gir rundt 80 prosent lavere CO2-avtrykk enn tradisjonelt tilslag. I tillegg reduseres behovet for uttak av nye masser, noe som sparer både areal og naturinngrep.

Betong består vanligvis av rundt 70 prosent sand og stein, der halvparten av dette er sand.

– Sand er en ikke-fornybar ressurs, og etter hvert en mangelvare i Norge. I miljøbetongen vi har utviklet sammen med Betong Øst erstatter vi natursanden med tilslaget vi produserer i vår miljøpark. Ved å bruke resirkulert tilslag kan vi lage fremtidens betong med fortidens råvare. Det er sirkulær økonomi i praksis, sier Magnus Stedenfeldt.

Prisbelønnet satsing

Rimol Miljøpark mottok Byggenæringens klimapris i 2022. Prisen er et tydelig signal om at AFs miljøatsing blir lagt merke til.

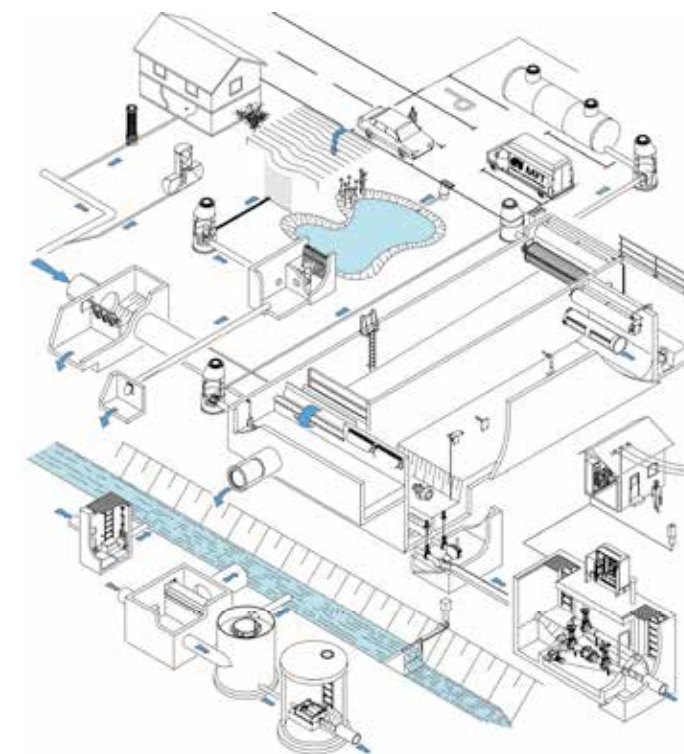
– Vi rydder opp etter fortiden og bygger for fremtiden. Målet er å vise at miljø og lønnsomhet ikke står i motsetning til hverandre, men faktisk går hånd i hånd, avslutter Magnus Stedenfeldt. ●

Når massene er rensset presses de til «leirekaker», eller Georimolitt, og de kan brukes til overdekning og tetting, da de er ni ganger tettere enn en bentonitt membran, forklarer Sturla Sørhøy.

Beskyttelse mot oversvømmelser og forurensning

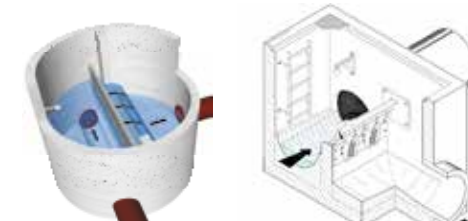
MFT leverer produkter for regnvannshåndtering - fra kilde til utslipp. Vi tilbyr smarte, driftssikre og dokumenterte løsninger som gir hydraulisk kontroll og reduserer risiko for oversvømmelser og forurensning. Sortiment inkluderer standardiserte produkter og skreddersydde løsninger. Vi produserer en stor andel av våre produkter i Norge. Et omfattende lagerutvalg av ferdige produkter og komponenter på eget verksted sørger for rask levering - selv av tilpassede løsninger. Les mer på mft.no

Mengderegulatorer

Nivåregulatorer

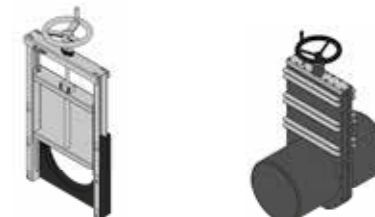
Tilbakeslagsventiler

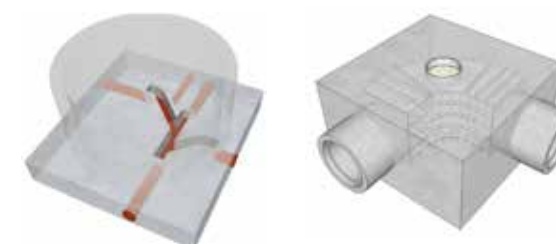
Partikkelavskillere

Stengeventiler

Avløpsrenner

Vannfestival samlet praktikere og teoretikere

For andre gang ble unge som er på vei inn i, eller allerede jobber i bransjen, samlet til vannfestival på Nasjonalt senter for vanninfrastruktur. Det var godt oppmøte og god stemning i høstsolen på Vannsenteret i Ås.

Tekst og foto: Njål Hagen - nh@mef.no

Mandag 22. september ble Vannfestivalen arrangert på Vannsenteret i Ås. Med senteret, VA-yngre og flere læresteder som arrangører.

Nytt av året var at lærlinger i VA- og anleggsbransjen deltok sammen med ingeniørstudenter, entreprenører, rådgivere og leverandører. Opp-læringskontorene OKAB Vest og Øst stilte med lærlinger som fikk prøve seg på ulike fagstasjoner. Praktikere og teoretikere møttes, utvekslet erfaringer og bygde broer.

Totalt rundt 50 deltakere fikk oppleve faglige stasjoner og diskusjoner.

– Det gir festivalen en ny og viktig dimensjon. De to gruppene med studenter og lærlinger representerer likeverdige og like viktige sider av framtidens fagfolk i bransjen, sier daglig leder Sjur Tveite ved Vannsenteret.

Praksis og teori

På festivalområdet var det fire fagstasjoner for læring

Her er lærlingene som deltok på årets Vannfestival sammen med representanter fra MEF og OKAB. Fra venstre: Finn Bangsund (MEF), Geir-Inge Mosling (OKAB Oslo og Viken), Ole Herman Hoel (lærling Råde Graveservice AS), Gabriel Slettedal (lærling Råde Graveservice AS), Eivind Høimyr (lærling Stordalen Entreprenør AS), Elias Jensen Dokken (lærling GTS AS), og Benny Engelstad (OKAB BVT).

og demonstrasjon, med fokus på kvalitet i arbeidet og levetid på ledningsanleggene:

- Rør og materiell: Utstyr og løsninger til vann- og avløpsnett.
- Entreprenørstasjon 1: Graving og rørlegging i praksis ved Fossum Anlegg AS.
- Entreprenørstasjon 2: Strømpekjøring og andre grøftfrie metoder ved Olimb AS.
- Prosjektering: Hvordan anleggene planlegges og dimensjoneres

Per-Ivar Nygård hos Fossum Anlegg AS viste og forklarte hvordan man skal legge rør og sette ned kummer, mens maskinfører Tomas Syr utførte jobben

FREDHEIM MASKIN

SALG/LEASING/UTLEIE

Join the e-volution

Hos Fredheim Maskin er vi stolte av å drive utviklingen mot en bærekraftig og effektiv fremtid for knuse- og sorteringsverk. Nå er det din tur til å være en del av endringen! Spar penger på drift og vedlikehold med fremtidens maskiner.

Fredheim Maskin AS
Myrer skog 1 - 1820 Spydeberg - Tlf.: 69 80 88 30

www.facebook.com/Fredheim.Maskin
www.fredheim-maskin.no

Sjur Tveite, daglig leder ved Vannsenteret, ønsket deltakerne velkomne og informerte om Vannsenteret og Vannfestivalen.

Peer-Christian Norby, markeds- og salgssjef i Olimb Rørfornying, informerte om muligheter og fordeler med strøppekjøring og andre grøftfrie metoder.

VANNSENTERET

Nasjonalt senter for vanninfrastruktur (Vannsenteret) ble etablert på bakgrunn av et meget stort behov for investering i ledningsnett for vann og avløp over hele Norge de nærmeste 20 årene. Vannsenteret er et sted for opplæring, forskning, utvikling og utprøving i dagens og fremtidens infrastruktur for vann og avløp.

Til senteret kommer ulike typer brukere i vannbransjen for å lære, opparbeide ny kunnskap og utvikle nye produkter og tjenester, til glede for alle som bruker vann.

Vannsenteret ble besluttet lokalisert til Ås, sør for Oslo. Nær tilknytning til Norges miljø- og biovitenskapelige universitet NMBU sikrer gode koblinger mellom utdanning, forskning og praktisk anvendelse. Senteret ble åpnet i 2024.

Mot slutten av dagen kom representanter fra Nordre Follo Renseanlegg og Søndre Follo Renseanlegg for å dele sine erfaringer og perspektiver på dagens drift, samt hvilke muligheter og utfordringer de ser for seg i tiden framover.

Samarbeidsprosjekt

Festivalen ble arrangert i tett samarbeid mellom Nasjonalt senter for vanninfrastruktur, VA-Yngre, NMBU (Norges miljø- og biovitenskapelige universitet), OsloMet (storbyuniversitetet), Høgskolen i Østfold (HiØ), NTNU (Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet), MEF (Maskinentreprenørenes Forbund) og OKAB (Opplæringskontoret for anleggs- og bergfagene).

Både OKAB og MEF deltok aktivt under Vannfestivalen, med lærlinger og personell.

– Dette er et spennende prosjekt. Jeg tror vi kan utnytte Vannsenteret på en enda bedre måte framover, og bygge plattformer som gir lærlingene kompetanseheving. Denne gangen hadde vi med to lærlinger, og vi ser bare muligheter, sier Benny Engelstad fra OKAB BVT.

– Vi ønsker å løfte fram fagarbeideren. Når ingeniørstudenter møter lærlinger og fagarbeidere, skaper det gjensidig respekt og bedre samhandling i fremtiden. I dag sitter man litt på hver sin tue. Slike møteplasser kan gi både ingeniører og fagarbeidere innsikt i hverandres styrker, sier Finn N. Bangsund i MEF. ●

KGK Solutions

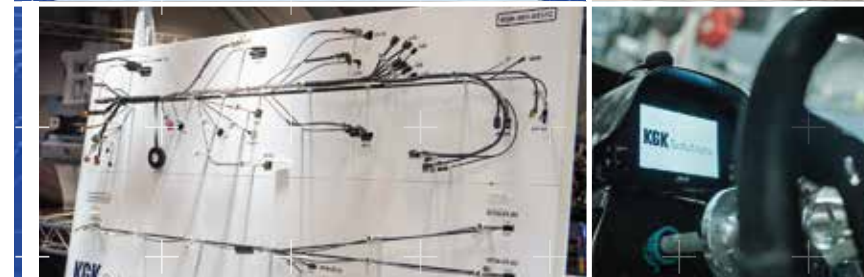
Siden 1940-tallet har KGK vært drevet av ingeniørånd og teknisk nysgjerrighet. I dag bygger vi videre på arven gjennom KGK Solutions – en satsing som utvikler nye løsninger og et komplett økosystem for fremtidens verksteder, flåteaktører og maskinparker.

Som offisiell ZF-servicepartner representerer vi verdens ledende produsent av drivlinjer i Norge, med genuin kompetanse, service og teknisk støtte.

Vi er også Webasto i Norge, med komplett produktspekter innen varme- og kjøleløsninger for kjøretøy, maskiner og marine applikasjoner.

I vårt verksted lever sirkulær økonomi i praksis. Vi gjenbraker, reparerer og oppgraderer – for å bevare verdier, redusere avfall og gi komponenter nytt liv.

Med sertifiserte teknikere, kombinert med fleksibilitet og presisjon, finner vi de beste løsningene – fra girkasser til komplette systemer.

KGK Norge støtter Puls Samfunn og UNG300-prosjektet og jobber proaktivt for å redusere utenforskap blandt ungdom og unge voksne

Offisiell
Service
Partner

Service Partner

Grøftesikring med betongduk

Lindum AS, som driver med avfallshåndtering flere steder på Østlandet, hadde behov for en slitesterk og effektiv løsning for å hindre erosjon i en grøft på anlegget i Drammen. Valget falt på **Betongduk fra Sustinera**.

Tekst: Redaksjonen - am@mef.no

– Sustinera AS har nylig levert en vellykket installasjon av Betongduk til Lindum AS i Drammen. Prosjektet er et tydelig eksempel på hvordan moderne og miljøvennlig teknologi kan løse krevende utfordringer innen erosjonskontroll. Vi er stolte og ydmyke over å ha levert et flott prosjekt hos Lindum, uttaler Espen Øvstebø, daglig leder i Sustinera.

Installasjonen dekket et areal på ca. 800 kvm, og ble fullført på kun fire dager av to personer.

– Dette understreker hvor effektiv og enkel teknologien er, og hvor store besparelser som kan gjøres på tid, kostnad og ressursbruk.

Innovativ løsning

Sustinera AS leverer løsninger til bygg- og anleggsmarkedet i hele

Her er betongduken lagt for å hindre erosjon i en grøft. (Foto: Sustinera)

Norge, og Betongduk er blant deres mest innovative løsninger. – Vi ser en stadig større etterspørsel etter løsninger som både sparer tid og reduserer miljøpåvirkning. Duken kan tilpasses mange formål innen deponi, vei og anlegg, sier Øvstebø.

Betong på rull

Ifølge Sustinera er Betongduk i praksis betong på rull. Den kan ruller ut direkte på underlaget, sveises eller skrues, og krever kun vann for å herde. Det skal gjøre det mulig å konstruere varige betongoverflater med minimal anleggs- og spesialistopplæring, ifølge meldingen.

Betongduk skal være opptil ti ganger raskere å installere enn tradisjonelle betongløsninger, og skal være egnet for en rekke bruksområder som grøfter, skråninger og ugresskontroll. Ifølge Sustinera er den miljøvennlig, har lavt CO2-avtrykk og har EPD. ●

CAT I SOL-OPPGANG

Takk for flere gode bidrag i månedens fotokonkurranse. Vi falt for dette bildet, av en CAT 330 i soloppgang fra Marikollen masse-mottak, med utsikt mot Fetsund. Bildet er tatt av Åsmund Svedjan, fra Moss. Premie kommer i posten! 🍷

MÅNEDENS SUDOKU

7		3			2		4
2		8	7	4	5		6
4	9				1	5	7
			3	7			5
	7		5		1	9	
		5	4	2	9	7	
5	1	9			6	7	2
		9	2				1
			6	1	3	4	9

LETT

MÅNEDENS VITS

(PS: Vi tar gjerne imot flere vitser/gåter/morsomme historier fra våre lesere!)

BRANNMANNEN

En brannmann kom hjem fra jobb en dag og sa til sin kone: «Vet du, nede på brannstasjonen har vi et praktfullt system: Når klokke 1 ringer, tar vi på oss jakka, når klokke 2 ringer, sklir vi ned langs stangen, og når klokke 3 ringer, sitter vi i brannbilen og er klare til utrykning. Kan vi ikke innføre det systemet her hjemme? Når jeg sier «klokke 1», vil jeg at du skal kle deg naken. Når jeg sier «klokke 2», vil jeg at du skal hoppe til sengs. Og når jeg sier «klokke 3», vil jeg at vi skal elske hele natten.» Jo da, det var vel noe de kunne prøve, svarte kona. Neste dag kom han hjem fra arbeid og ropte: «Klokke 1!», og kona flådde sporenstreaks av seg klærne. Så ropte han: «Klokke 2!», og kona hoppet opp i sengen. Deretter ropte han: «Klokke 3!», og de begynte å elske. Etter noen minutter ropte kona: «Klokke 4!» «Hva i huleste betyr klokke 4?» spurte brannmannen. «Det betyr rull ut mer slange. Du er ikke engang i nærheten av brannen!»

LØSNINGEN PÅ FORRIGE UTGAVES AVANSERTE SUDOKU:

1	3	2	6	8	5	4	7	9
5	9	8	7	3	4	1	6	2
7	6	4	2	1	9	5	3	8
6	8	3	1	9	7	2	5	4
9	1	5	3	4	2	6	8	7
4	2	7	5	6	8	9	1	3
2	5	6	4	7	3	8	9	1
3	4	9	8	5	1	7	2	6
8	7	1	9	2	6	3	4	5

	1	7		5	9			
								1
2					4			
				3	1	5	6	
9			6				4	
		8					9	
	4	6		8				
		3	4					
8				6				

AVANSERT

Send inn løsningen på avansert sudoku senest 3. desember, på e-post til anleggsmaskinen@mef.no, og du kan vinne premie! Merk e-posten «Sudoku 9», og husk å ta med navn og adresse.

Vinneren, som også mottar vår tøffe termoflaske i posten, ble: **Sigvart Lerberg fra Geilo**. Gratulerer!! 🍷

ÅRETS SISTE FOTOKONKURRANSE!

Vi gyver løs på en ny fotokonkurranse: Vi ønsker oss et hvilket som helst **anleggsrelatert bilde**, gjerne litt vinteraktig.

Send inn ditt bidrag til anleggsmaskinen@mef.no, innen 3. desember. Merk e-posten «anleggsbilde» og husk å få med navn og adresse.

Vinnerbidraget kommer selvfølgelig på trykk i neste utgave! I tillegg vanker det en fin premie. 🍷

Forbundet for arbeidsfolk
Norsk Arbeidsmandsforbund

VI JOBBER FOR ET SERIØST ARBEIDSLIV

Bli medlem i dag!

Abax AS

3264 LARVIK
Tlf: 22 22 22 99
kundesenter@abax.no
www.abax.no

Andreas Stihl AS

3202 SANDEFJORD
Tlf: 33420505
info@stihl.no
www.stihl.no

Ankerløkken Equipment AS

1266 Oslo
Tlf: 22 88 12 00
firmapost@ankerlokken.no
www.ankerlokken.no

Banefilter AS

5216 Lepså
Tlf: 975 98 058
karsten@banefilter.no
www.banefilter.no

Blinken AS

1621 Gressvik
Tlf: 90 70 11 00
blinken@blinken.no
www.blinken.no

**BNP PARIBAS
LEASING SOLUTIONS**

6010 Ålesund
Tlf: 70 15 40 00
leasing.norway@bnpparibas.com
www.leasingsolutions.bnpparibas.no

Brødrene Dahl

PB 6146 Etterstad,
0602 Oslo
Tlf: 22 72 55 00
post@dahl.no
www.dahl.no

C. Grindvold AS

0976 OSLO
Tlf: 22 82 00 00
firmapost@grindvold.no
www.grindvold.no

CEJN Norden AB

Box 245,
54125 Skövde,
Sverige
Tlf: +46 500 477500
info.sweden@cejn.com
www.cejn.se

DRIV energi AS

Postboks 343,
3301 Hokksund
Tlf: 32 75 90 80
post@drivenergi.no
www.drivenergi.no
Facebook og Instagram: @drivenergi

Eikmaskin AS

Postboks 123,
2021 Skedsmokorset
Tlf: 64 83 73 00
info@osl.agcocorp.com
www.eiksenteret.no

Entrack AS

Framveien 2,
2264 Grinder
Tlf: 62 94 54 40
firmapost@entrack.no
www.entrack.no

Epiroc Norge AS

Postboks 336,
1401 Ski
Tlf: 64 86 03 00
epirocnorve@epiroc.com
www.epiroc.com

Felleskjøpet Agri

2000 Lillestrøm
Tlf: 03520
firmapost@felleskjopet.no
www.felleskjopet.no

Fjerby AS

2020 Skedsmokorset
Tlf: +47 64 80 26 50
firmapost@fjerby.no
www.fjerby.no

Fredheim Maskin

Tlf: 69 80 88 30
post@fredheim-maskin.no
www.fredheim-maskin.no

Fundamentering AS

7093 Tiller
Tlf: 73 82 26 30
fas@fas.no
www.fas.no

Furnes Jernstøperi AS

2335 STANGE
Tlf: 62 53 83 00
salg@furnes-as.no
www.furnes-as.no

Geomatikk AS

0579 OSLO
Tlf: 810 33 400
firmapost@geomatikk.no
www.geomatikk.no

Hardlife AS

5309 Kleppestø
Tlf: 56148000
info@hardlife.no
www.hardlife.no

Heidenreich AS

2021 Skedsmokorset
Tlf: +47 22 02 42 00
firmapost@heidenreich.no
www.heidenreich.no

If Skadeforsikring NUF

Postboks 240,
1326 Lysaker
Tlf: 02400
www.if.no

Istrail AS

3241 Sandefjord
Tlf: 35 94 87 50
istrail@istrail.com
www.istrail.com

Keddell & Bommen AS

0374 Oslo
Tlf: 22 06 15 00
olje@keddell.no
www.keddell.no

Kiesel Norge AS

1405
Tlf: 64 86 94 28
info@kiesel.no
www.kiesel.no

Komatsu Forest AS

Uthusvegen 18,
2335 Stange
Tlf: 90 17 88 00
info.no@komatsuforest.com
www.komatsuforest.no

Naboen AS

4353 Klepp Stasjon
Tlf: 51 81 03 00
utleie@naboen.no
www.naboen.no

NCGeo AS

1339 Vøyenenga
Tlf: 67 17 75 15
post@ncgeo.no
www.ncgeo.no

Nordea Finance Equipment AS

Postboks 105,
1325 LYSAKER
Tlf: 21 63 20 00
kundeservice@sgfinans.no
www.nordeafinance.no/bedrift

Nordisk Fjellsprengning

3241 Sandefjord
Tlf: 33 48 95 50
post@nordiskfjellsprengning.no
www.vestfold-fjellboring.no

Norva 24 AS

6783 Stryn
post@norva24.no
www.norva24.no

Orica Norway AS

3400 LIER
Tlf: 32 22 91 00
www.orica.no

Rototilt AS

2020 SKEDSMOKORSET
Tlf: 21 01 91 50
info@rototilt.com
www.rototilt.no

Sandvik Norge

2013 SKJETTEN
Tlf: 63 84 81 00
www.rocktechnology.sandvik

Scandia Maskin AS

3039 Drammen
Tlf: +47 32 21 00 50
post@scandiamaskin.no
www.scandiamaskin.no

Smartdok AS

Snømusstien 1,
9512 Alta
Tlf: 904 03 333
norge@smartdok.com
www.smartdok.com

SMP Parts Norge AS

3516 Hønefoss
Tlf: 32875850
norge@smpparts.com
www.smpparts.com/no

Spartveit AS

3261 Larvik
Tlf: 911 26 949
tes@spartveit.no
www.spartveit.no

Storebrand

Postboks 500,
1327 LYSAKER
Tlf: 22 31 50 50
post@storebrand.no
www.storebrand.no

Systemblokk

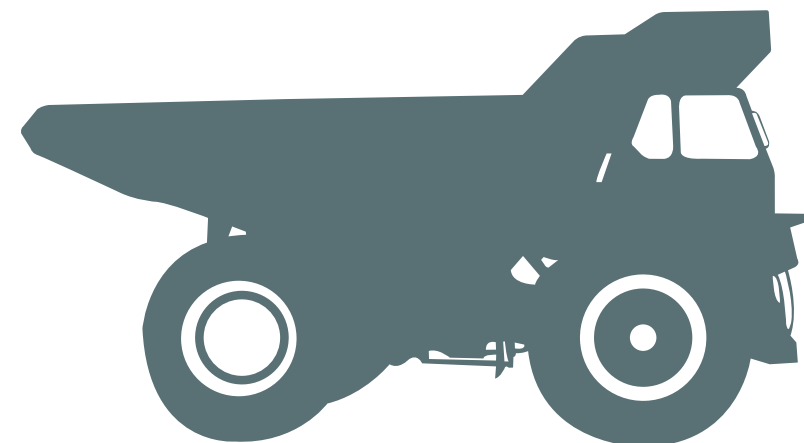
3804 Bø i Telemark
Tlf: 35 06 00 00
mail@systemblokk.no
www.systemblokk.no

Value

Postboks 9008,
0186 Oslo
Tlf: 73 80 45 00
geminii@value.com
www.value.com/construction-software

Volvo Maskin AS

Postboks 1104 Drøbak City,
1442 Drøbak
Tlf: 66 81 86 86
salg.volvomaskin@volvo.com
www.volvomaskin.no

MEF-nytt gir et innblikk i forbundets arbeid og aktiviteter i hele landet.

Servicekontoret
Fred Olsens gate 3
0152 Oslo
Telefon: 22 40 29 00
firmapost@mef.no
www.mef.no

Region Øst
Rudsflata 1
2360 Rudshøgda
Telefon: 958 72 000
region.ost@mef.no

Region Sørøst
Broen 6
3170 Sem
Telefon: 913 27 357
region.sorost@mef.no

Region Sørvest
Kontor i Kristiansand:
Vige Havnevei 4, 4633 Kristiansand
Kontor i Stavanger:
Vassbotnen 23, 4033 Stavanger
region.sorvest@mef.no

Region Vest
Eidsvågbakken 1
5105 Eidsvåg
Telefon: 99 42 89 00
region.vest@mef.no

Region Midt
Hornebergvegen 7 A
7038 Trondheim
Telefon: 948 78 000
region.midt@mef.no

Region Nord
Kontorer i: Hammerfest,
Tromsø og Bodø
Telefon: 95 84 50 50
martin.gronnslott@mef.no

Seksjon Ressurs og miljø
- Skog
- Boring og fundamentering
- Gjenvinning
Fred Olsens gate 3,
0152 Oslo
Telefon: 22 40 29 00
seksjonressursogmiljo@mef.no

MEF-nytt

GJENVINNING

MEDLEMSTUR I ØSTFOLD

MEF Gjenvinning arrangerte medlemstur til Østfold 15. oktober. Der fikk de omvisning hos Glava, Plastreturs nye finsorteringsanlegg, og hos Batteriretur. Dagen ble avsluttet med trivelig middag på Restaurant Slippen. **Tusen takk til alle som var med!**

HANDELSAVTALER

Du som MEF-medlem har tilgang til gode handelsavtaler til din fordel.

Storebrand
MEF har fremforhandlet en pensjonsavtale som gir alle medlemsbedriftene spesielt gode betingelser. Avtalen omfatter innskuddspensjon med storkundefordeler også til mindre bedrifter. Les mer om avtalen på mef.no.

ANLEGGSPRATEN

Har du fått med deg MEFs egen podcast: Anleggspraten? Du finner den på Spotify eller Apple Podcast. Hør Julie Brodtkorb i samtale med spennende gjester.

FØLG MEF OG OKAB

i sosiale medier for siste nytt og oppdateringer i bransjen:

Facebook.com/mefnorge
Facebook.com/okabnorge
Instagram.com/mef_norge
tiktok.com/@bli.anleggsarbeider

REGION NORD

YRKESMESSE PÅ STANGNES VGS I HARSTAD

Hundrevis av elever har fått innblikk i ulike yrker før de skal søke seg videre på skole til neste år. Simulatoren og de fjernstyrte maskinene fikk virkelig kjørt seg på yrkesmesse.

REGION SØRØST

JUBILEUM HOS OMMEDAL & SØNNER

Lørdag 25. oktober feiret Ommedal & Sønner 70-årsjubileum med en fantastisk fest. MEF ved Ole-Kristian Bonstad overrakte gave i anledning jubileet. Fortjenestemedalje ble delt ut til Øyvind Lima (20 år) og Anne Grete Ommedal (30 år) for lang og tro tjeneste - gratulerer! Over 80 deltakere skapte god stemning, og kvelden bød på mange fine taler, latter og gode samtaler. **Takk for en flott kveld!**

HØSTMØTE I MEF/NLF AVD. TROMS

Tusen takk til alle om lag 115 deltakere som deltok på årets høstmøte! Torsdag startet med seminar om aktuelle juridiske temaer, dyktige MEF-advokater delte erfaringer og kunnskap. Videre ble det en hyggelig leverandørkveld med hele 23 utstillere - flott engasjement og gode samtaler. Fredagen bød på fagdag med ulike innlegg, og som alltid ble det hele rundet av med en festmiddag i godt selskap. **Alltid like hyggelig - vi gleder oss allerede til neste gang!**

HØSTMØTE I BODØ

Høstmøte for MEF avd. Nordland er gjennomført, men tidenes oppmøte med over 100 deltakere. Vi storkoste oss hele helgen med leverandørtreff på fredag, høstmøte på lørdag formiddag og påfølgende gallamiddag lørdag kveld. **Takk for en fin helg!**

REGION SØRVEST

MEDLEMSMØTE I AGDER

Det var godt besøkt medlemsmøte i Agder i slutten av oktober. Distriktsjef i Agder, Julie Falch, ledet møtet, der Sjur Wethal Helljesen fra Nasta AS delte innsikt om maskiner, salg og nullutslipp. Håvard Almås tok opp en fersk høyesterettsdom om endringsarbeid og nye krav til lærlinger i offentlige prosjekter, mens Glen Allan Eikeland fra Kristiansand Ingeniørvesen orienterte om lokalt arbeid. Julie Brodtkorb rundet av med en oppdatering om politikk og økonomi. **Takk til alle som deltok!**

REGION ØST

MEDLEMSBESØK

Region Øst har vært på medlemsbesøk hos Ludvig Kamperhaug, Stian A. Olsen, John Galten, Wr Maskin, Tronfjell AS, Brødr. Harsjøen Entreprenør AS, Trangvik Maskin AS, Langøien grus og transport AS, Ramlos AS, Br. Langøien Anlegg AS, AGS Alvdal Graveservice AS, Follidal Maskin AS og Ringeby Anleggsdrift AS. **Takk for hyggelige besøk** hos trivelige og engasjerte bedrifter!

NYE MEDLEMMER

Vi ønsker velkommen til et nytt medlem i MEF avd. Innlandet, Inge Trettsveen. **Gleder oss til å bli kjent med dere!**

MÅNEDENS LÆRLING

Navn: Robin Langsholt Olseng
Alder: 19 år
Bedrift: Eivind Engseth AS (Østfold)
Utdanning: Vg1 Bygg og Anleggsteknikk og Vg2 Anleggsteknikk.
Fag: Anleggsmaskinførerfaget
Hva liker du best med jobben: Å pusse opp og rette av, holde det fint rundt der vi jobber.
Interesser/hobby: Å gjøre det fint og ryddig utendørs hjemme. Hobbyer er bil og mc.

MÅNEDENS MEDLEMSBEDRIFT

Bedrift: Alt i Asfalt AS

Daglig leder: Michael Schildger

Medlem siden: 2024

Hvor holder dere til: Hellen Næringsområde, Gjerdrum
Arbeidsområder: Asfalt, spesialdekker, graving/grunnarbeider og opparbeiding av uteområder.

Faglig bakgrunn på ansatte: Fagbrev

Antall ansatte: 15

Hvorfor medlem i MEF: Samhold og fellesskap, kurs og opplæring via MEF-skolen, innkjøpsavtaler, MEF skolen, SmartMEF og tilgangen på juridisk kompetanse.

MEDLEMSMØTE OSLO/AKERSHUS

Takk til alle som møtte opp og bidro med gode innspill under medlemsmøtet 27. oktober.

REGION VEST

MEDLEMSMØTE HOS VOLVO MASKINSERVICE

Den 16. oktober hadde MEF avd. NRH medlemsmøte hos vår samarbeidspartner Volvo Maskin Service AS. Tusen takk for lånet av lokaler, og flott servering. Takker også alle som bidro med innlegg til en meget interessant kveld, med det grønne skiftet i anleggsbransjen som tema!

SKOG

MEDLEMSBESØK I SKOGEN

MEF Skog har den siste tiden vært på besøk hos flere av våre medlemmer rundt om i landet. I Kirkenær møtte vi Andreas Skyrudsmoen fra Skyrudsmoen Skogsdrift, som kjører for Glommen Mjøsen. I Harstad besøkte vi Lars Gabrielsen i Gabrielsen Hogst, der et tynningslag jobber i Trøndelag for oppdragsgiver Nortømmer, i tillegg til lokal vedproduksjon. På Rennebu satte vi opp SmartMEF og gjennomførte HMS-kurs med en hyggelig og engasjert gjeng. I Nordland besøkte vi Fagerhaug Maskin på Evenes, der vi traff 21 år gamle Nora Stendal, som kjører lassbærer og nylig deltok i NM på Hurdagene. Sigbjørn Dalhaug, hogstmaskinpilot og hyggelig guide, tok oss imot. **Takk til alle for flotte besøk og inspirerende samtaler!**

NETTVERKSAMLING FOR SKOGSKOLENE

MEF Skog deltok på nettverksamling for skogskolene på Lillehammer. Dette er en årlig samling hvor naturbruks- og skogbrukslærere knytter kontakter og får faglig påfyll.

MEDLEM NR. 145 I MEF SKOG

Tømmer På Sjøen AS har blitt medlemmer i MEF Skog og de er medlemsbedrift nr. 145! Bak Tømmer På Sjøen AS finner vi Bjørn Borgan og Ben Roger Dyrhaug. Konseptet til Tømmer På Sjøen er hogst av blant annet sitkagran på øyene utenfor Helgeland. **Vi ønsker Tømmer På Sjøen varmt velkommen til MEF Skog.**

MAKIN' 3D
MACHINE CONTROL

3D Maskinstyringssystem utviklet for tøffe skandinaviske forhold.

- Over 2500 solgt i Norge!
- Androidbasert software.
- Markedets beste grafikk.
- 3D-visualisering i farger.
- Chat-funksjon.
- Full skyintegrasjon.
- Infrakit kompatibelt.
- Gemini import/ eksport.
- Leser XML, KOF, DXF format.
- Live-delning av innmålte punkter.
- Live-visning av andre maskiner.
- Kodelister kan pushes fra server.
- Alle innmålte punkter samles i skyen.

MASKINSTYRING.COM

Ønsker du å motta nyhetsbrev
med siste nytt fra bransjen?

Skann QR-koden for å melde
deg på Anleggsmaskinens
nyhetsbrev

Anleggs-
MASKINEN

JOHN DEERE KAMPANJE

6M₁₆₅

192 HK MAKSEFFEKT

**SJEKK
PRISEN!
1 795 000,-**

**GUNSTIG FINANSIERING
VIA JOHN DEERE
FINANCIAL**

 JOHN DEERE

NOTHING RUNS LIKE A DEERE

KAMPANJEN GJELDER T.O.M. 23.01.2026

Ekskl. mva, frakt og klargjøring. Produktet kan avvike fra bildet. Det tas forbehold om endringer vedrørende tilgjengelighet og trykkfeil. Endringer i pris kan forekomme grunnet uforutsigbarhet i markedet og valutasingninger.

**ANLEGG
NORGE**

20. - 22. januar 2026

Påmelding på www.anleggnorge.no

Felleskjøpet

Les mer om
John Deere 6M 165 og
kontakt oss her

Stolt partner med MEF

Som medlem av MEF får du Koppen eller avtale inkludert i medlemskapet.

Koppen eller avtale for 2026 blir sendt ut i november til kunder av Circle K med aktive firmakort og med medlemskap hos MEF.

CIRCLE TM **pro**